

FRANÇOIS GARAGNON

Jázmin

és az élet
szent rejtelmei

SZENT ISTVÁN TÁRSULAT

FRANÇOIS GARAGNON
Jázmin és az élet szent rejtelsei

FRANÇOIS GARAGNON

Jázmin és az élet szent rejtelmei

SZENT ISTVÁN TÁRSULAT
az Apostoli Szentszék Könyvkiadója
Budapest

A mű eredeti címe:
JADE ET LES SACRÉS MYSTÈRES DE LA VIE

© Monte-Cristo, Annecy
pour le texte et les illustrations

Fordította:
BALÁZS TIBOR

Lektorálta:
ESTERHÁZY MÁTYÁS és TÖRÖK JÓZSEF

A szerző illusztrációival

ISBN 963 360 753 1
© Hungarian translation: Balázs Tibor

Szent István Társulat
1053 Budapest, Kossuth Lajos u. 1.
Felelős kiadó: dr. Ákos Géza igazgató
Felelős szerkesztő: Farkas Olivér
Műszaki vezető: Névény Tibor
Készült: 7.5 A/5 ív terjedelemben (94-017-1)

Nyomás és kötés a Gyomai Kner Nyomdában,
a nyomda alapításának 112. esztendejében
Felelős vezető: Papp Lajos ügyvezető igazgató
☎ 66/386-172

Istennek ajánlom könyvemet.

Zsuzsannának, magyar hercegkisasszonyomnak, hogy féltett kincsként őrizze égi illatát, csobogó kacagását és gyöngédségből font napsugarait.

P. Ilonának, „Budapest nagyasszonyának”, aki Magyarországon elsőként fejezte ki csodálatát Jázmin hódító szelleme iránt és égett benne a vágy, hogy Jázmin öröm-magvai magyar földön is szárba szökjenek.

Minden virágszál-kisleánynak, akik elrabolták a Teremtés szépségének tiszta és oly finom illatárját.

...És minden felnőttnek, aki megőrzött magában valamit a gyermeki lelkületből és gyöngédségből, ahhoz hogy rácsodálkozzon ezekre a dolgokra.

A kislány, akivel találkoztam, igazán különös teremtés. Sem többet, sem kevesebbet nem vett a fejébe, minthogy meg kell menteni a világ szépségét. Úgy játszik a gondolatokkal, mint mások a dobókockával, de a véletlenről nagyon pontos elméleteket dolgozott ki – a véletlent, szerinte nagy I-vel írják...

Isten, hiszen róla van szó, látszólag jól szórakozik azon, hogy akár egy kedves ördög, történeteket és példázatokat ad a kislány szájába, „*olyan fontosakat, esküszöm neked, hogy az emberiség jövője függ tőlük*”.

A kislány beszéde nagyon furcsa keveréke a gyermeki naivitásnak és a moralista bölcséletnek. E két, egymástól olyannyira elütő stílus találkozásából – az egyik okító, a másik meghitt – olykor ellenállhatatlan megfogalmazások születnek. Beszédének játékosága semmit sem von le a történetei tanulságából, hiszen ahogyan Jázmin mondaná (övé mindig az utolsó szó...), bármilyen ellentmondásosnak is látsszék, az emberi beszéd egyszerre lehet légiesen könnyed, de mindazonáltal mélyenszántó.

Rövidre fogva a szót, Jázmin azt szeretné, hogy „*fölfigyeljenek szavaira*”, azazhogy meghallják azok titkos üzenetét. Teljesen nyilvánvaló, hogy zsargonja megértéséhez néha egy műfordító vagy nyelvész segítsége is elkelne. Ami engem illet, én már hozzászóltam ehhez az időnként tévútra terelő beszédhez – bár én magam sem érzek rá minden finom utalására. Távol állok én attól, hogy mesterien használjam az ő nyelvezetét. Egynéhány szó úgy számotokra, mint számomra hermetikusan kiismerhetetlen vadhajtás marad. Jázmin erre azt mondaná: „*A szó almához hasonlítható, bele kell harapnod, ahhoz, hogy fölfedezd rejtett ízét, zamatát.*” Hogyan is ne bocsátanánk meg Jázmin természetes kacérkodását, amikor költői képzelete ily gazdagon árad, szelleme ennyire friss, és oly csodálkozó szemekkel járkel a világban.

Jázmin egyik fölfedezése az, hogy az álmok nem kopnak el, csak akkor, ha nem élünk velük. Más szóval: nem szabad félretennünk nagy terveinket, azzal vigasztalódva, hogy majd meglátjuk, s közben „*zörykölődünk tovább rögös kis útjainkon, elfásult társaink életunt tekintetétől övezve*”. Nem, nem, itt és most kell álmainknak élnünk, és úgy kell szemlélnünk őket, ahogy egy gyerek szeme csillog, amikor fölfedezi várva várt ajándékát.

Sokáig haboztam, hogy közöljem-e ezt a könyvet, vagy sem. Jázmin mindig is valami éteri, valami végtelenül kifinomult érzést jelentett számomra, olyasvalamit, mint egy illékony parfüm, melyet illékonyasága miatt szeretnénk titokként megőrizni magunkban. Aztán egy szép napon a tűzről regélt nekem, az elharapódzó lángokról, a gyöngédségről – és ehhez hasonló dolgokról. Azzal hozakodott elő, hogy ő nem is lány, hanem láng szeretne lenni. Valahol, tudom is én hol hallhatta ezt a kifejezést: „tűzláng”, és megérlelődött benne a szándék, hogy tűzként akar égni és lángként akar fel-fellobogni, azaz-hogy, egészen pontosan: a tűz melegét szeretné árasztani és utat mutató láng szeretne lenni.

Itt azért időzzünk el egy kicsit... ha jól emlékszem, sokkal pontosabban körvonalazódott szándéka, mint ahogy én azt most fölvázoltam. Amikor különös figyelemmel követtem szavait, úgy tűnt, hogy valami borzasztóan fontos dolgot akar fölfedni előttem: olyan lángról beszélt nekem, mely minden más lángtól különbözik, egészen kicsi és gyenge lángról, amelyet mindhiába környékez meg bármiféle szél, soha nem huny ki, továbbjárja táncát, melegséget, fényt és örömet szerez mindazoknak, akik közelébe jutnak. Arra vágyott, hogy az emberek úgy övezzék körül tekintetükkel, mint a kandalló tüzét, egy olyan tüzet, mely nem emésztő hanem fölragyogó. A tűzhely melege a lélek melegsége. Még azt is hozzáfűzte, mintegy önigazolásként, hogy „*a jóreménység hordozója szeretne lenni...*”

Így dédelgettem magamban a tervet: az egész világgal megismertetem Jázmint. Sem többre, sem kevesebbre nem vállalkoztam – hogy az ő szavaival éljek.

Illő dolog-e egy kislány iránti hódolatunkat kifejezésre juttatni? Mit számít! Számomra ez a kislány igazi hölgy! Az ő illemszabálya szerint nem illetlenség az asztalra könyökölni. Ami számára fontos, az az, hogy az ember tanulja meg kiegyenesíteni gerincét. Jól értsük meg egymást: azt várja el, hogy az ember soha ne viselkedjen gerinctelenül. Hogy méltó legyen az élet nagy ünnepi lakomáján való részvételre.

Amikor eldöntöttem, hogy tudtára adom: könyvet írok róla, melyben megörökítem lényeges mondásait, bevallom, fogalmam sem volt, hogyan fogadja majd a hírt. Akarjátok hogy elmondjam? Vágott egy fintort, bohókásan csípőre tette a kezét, szájalom és együttérző szeretet tükröződött az arcán és úgy nézett rám, mint egy teljesen reménytelen esetre: *„Te megkegyültél. Egy kukkot sem fognak érteni az egészszből. Mindössze hármunk között zajlott ez a beszély: közted, köztem és Isten között...”*

Olyan agyafúrt leleményességgel adta ezt elő, hogy már-már bocsátnatkérésszámba ment, amiért ekkora helyet foglalt el a szívemben.

Még mindig fülemben cseng kedvesen lázadó nevetése, mely papírsárkányként szállt el a képzelet messzi kékjébe.

1. Szent misztérium

Egy titok lebegett hosszú ideig a gondolatvilágomban, mielőtt fészket talált volna tudatom egyik ágán. Óriási szentség övezte, én pedig halkán, óvatosan közelítettem meg, egyrészt azért, mert nem szerettem volna, hogy elszálljon, másrészt pedig egy kicsit féltem is. Ez a titok nem más, mint Isten jelenlétének a misztériuma.

Sehogy sem fért a fejembe: miért van az, hogy a mindenütt jelenlévő Istent sehol sem látjuk. Nos, egy napon örömmáorban ébredtem fel. Vannak olyan napjaim – nem is tudom mivel magyarázzam –, amikor olyan derűsen tiszta a lelkem, mintha a végtelen kék égből lakmároztam volna. Mit mondjak? Szívet melengető érzés, az agyadba száll, örömujjongásra készíttet. Mintha a kellenél több pezsgőt hajtottál volna fel. Támolyogsz a boldogságtól. Bódító, édes, fölemelő életérzés!

Tudod minek nevezték el a görögök a lélek fényűzését? Lelkesedésnek. Mi más lehet ez, mint isteni sugallat hatására létrejött örömmámor? A lelkünk mélyén lakozó Isten... Alig figyelünk oda rá, hisz olyannyira meghúzza magát bennünk és oly gyakran elébe tolakszik egy kérkedő valaki – amit Én-nek nevezünk... és Isten helyett hallatja szavát. Bizony, bizony.

Ilyen állapotban leledztem: az öröm révületében, s egyszer csak azon kaptam magam, hogy indokolatlan ez az eufória. Azzal vigasztaltam magam, hogy ha nem az értelemből, talán szenvedélyből fakad. És akkor hallottam meg a szót: „Szeretlek”. Nahát! Esküszöm neked, majdnem elájultam. Mintha nem is a fülembe súgták volna a vallomást, *szeretlek* –, sokkal erősebben hatott rám: testem-lelkem beleremegett. Végtelen gyöngédség áradt belőle, olyan volt, mint egy tengerszem, melyben alámerülhetek. És én megértettem, hogy Isten lelke árasztott el, az ő szelleme kerített hatalmába. Ilyenkor úgy érzed végtelen vizeken lebegsz, szigetre találsz és minden porcikádat átítatja a boldogság. Ebben a pillanatban kezdődött el nagy szerelmünk története.

Amióta ismerem Istent, nagy mértékben megváltoztam. Ó, ami a külsőmet illeti – alig nőttem néhány centimétert, de belső birodalmam ezer és ezer érdeklődési körrel gyarapodott és szilárd elhatározásom, hogy nem érem be ennyivel! Bizony, bizony: előtte csak egy kis jelentéktelen emberpalánta voltam; most egyedi vagyok a többi millió és millió teremtmény között. Szent metamorfózis, amely minden embernek megadatott, egyetlen feltétellel: ha szeret és érzi, hogy viszontszeretik. Tiszta szívből és mindörökre.

Isten olyan boldogsággal tölt el, hogy néha azt szeretném, senki másé, egyes-egyedül az enyém legyen, mintha a vőlegényem lenne. Azt nem tudom megérteni, hogy Ő senkié és mindenkié. Mindannyian birtokolhatjuk, de egyetlen ember is szívébe zárhatja, egyszerre személytelen és bensőséges, láthatatlan és jelenvaló. Ámbár azt hiszem, jobb ez

így: ha jelenléte túlzottan nyilvánvaló lenne, ez féltékenységre adna okot, koholmányokat, burkolt célzásokat szülné, titkos összesugdolozások, sírás és fogcsikorgatás származna belőle, szakításokhoz, válásokhoz vezetne, talán még az elveszett illúziókat is ráfognák. Hitehagyottá válhatna az ember, akarom mondani: elveszítené Istenbe vetett hitét. Ezzel szemben – gondolom te ezt megérted – ő sohasem erőszakosan hat az érzelmeidre. Ha egy napon leveszed róla a tekinteted, nem fog rád megharagudni. Alapjában véve ő egy derék, szent-séges valaki. Nemcsak akkor van jelen, amikor kedve szottyán, hanem amikor szükség van rá, még az élet legnehezebb perceiben is. Ez pedig különösen ritka dolog. Amikor ő kiejti a szót: *Szeretlek*, sohasem csak úgy félvállról veti oda, hanem gyöngéden, az egész világot féltő szeretettel mondja, és olyan hangsúllyal, ahogyan az ő országában elhangzanék – egyetlen szent szempillantásában ott van az örökkévalóság összes pillanata.

Időről időre szeretnék átkelni a túlsó partra, szeretném betenni a lábam a láthatatlan világba, semmi másért, csak hogy szétnézzek ott. De épp erről van szó: mivel ez a világ láthatatlan, nincs ott semmi lát-nivaló! Milyen különös: az az érzésem, elég ha lehunyom a szemem ahhoz, hogy egészen más dolgokat lássak, mint nyitott szemmel; az is elképzelhető, hogy a láthatatlan világ szebb és igazabb a látható világnál. Honnan tudhatnánk? Néha kedvem kerekedik rendet rakni a fejemben levő „fiókokban”, mintha fontos üzenetek lappanganának mélyükön. Ideje lenne kidobni minden fölösleges holmit, csak a lényeges dolgokat kellene megtartani, hogy több hely maradjon Isten számára és a megszentelődés érzetével teljek el, igenis! Szeretném, ha a szívárvány minden színét fölragyogtatná nekem, hogy szabad akaratomra hagyjon, mintha nem is létezne, majd az utolsó pillanatban, a legelkeseredettebb pillanatban jöjjön és súgja a fülembe: „Ne aggódj, Jázmin, itt vagyok! Csak azt akartam tudni, szeretsz-e igazán...”

2. A lélek tájain

Istent nehéz megmagyarázni, olyasvalaki ő, aki senkire nem hasonlít; hiába van fülünk a hallásra, nem halljuk őt, hiába van szemünk a látásra, nem látjuk őt. Érezzük – ez minden.

Nem tudom, találkoztál-e már vele, olyan egy kicsit, mint a bűvös torony: látszólag nagyon egyszerű, mégis valami titok lengi körül, láthatatlan madárhoz hasonlítható titok, mely ott kering az ismeretlen térben. Úgy tűnik, ez a láthatatlan madár maga a Lélek és oly tiszta, hogy néha Szentléleknek is nevezik. Szép és világos az a táj, amely fölött száll. Fölragyog az ember arca, ha ő lebeg fölötte. Szentlélek Úr az utcai gázlámpákat szép sorjában kigyújtó emberrel rokon – minden megvilágosodik, aminek a közelébe ér. Így tehát a Lélek jelenlétét könnyű felismerni: a harmónia, a lelki egyensúly, a tisztaság illatát árasztja. Milyen egyszerű, az ember együvé tartozást, sőt cinkosságot érez az ő mustármagnyi kis élete és a világegyetem nagy csokra, a látható valóság és a láthatatlan világ között. Mintha Szentlélek Úr megszorítaná az Ember kezét:

– Hogy érzi magát?

– Egészen jól, és ön?

Ostoba kérdés, nyilvánvaló. Nem szokás megkérdezni a Szentlélektől hogy jól van-e, azon egyszerű oknál fogva hogy ő mindig jól érzi magát. Isten előnyben van bárkivel szemben, hiszen ő bármiből képes örömet teremteni. Még a bajból, szenvedésből is. Kár, hogy nem ismerjük az ő trükkjét, mert velem például gyakran előfordul, hogy ébredéskor komor szürke felhőket látok sűrűsödni életem egén és képtelen vagyok szétoszlatni őket; időnként még borzalmas zivatarokat is tá-

masztnak, szememből pedig kicsurran a könny. Ilyenkor a mama odajön hozzám, szeretetének fényárjában megszáradnak könnyeim.

– Mi bánt, kedvesem?

Én tényleg szeretném elmondani, hiszen egy édesanya előtt nincs rejtegetnivalója az embernek, de nem tudom, mit is mondhatnék neki. Sajog a szívem és nem tudom, mitől! Csak úgy magától jön ez az állapot, amikor az ember megviselt, szíve meggyötört, látása ködös, teljesen összekuszálódnak előtte a dolgok! Olyan ez egy kicsit, mint a lelkesedés, nem lehet tudni, honnan származik. Egy árnyalatnyi különbséggel, mégis: a lelkesedés a boldogság útjára vezet, ami határozottan jó, míg a szomorúság a borús időhöz hasonlítható – úgy érzi az ember, hogy örökre eltűnt a nap. A mama csak mosolyog, amikor komor felhőimről mesélek neki. Nem tudom, hogyan csinálja, de ő mindig vidám. Ha ország lenne, akkor valahol délen kellene keresni, ahol gyönyörű idő van, míg máshol esik az eső. Amikor hozzám szól, végtelen kék terek tündökölnek elő szavaiból; röpké pillanatok alatt vidám színekkel telíti az ember képzelőerejét. Hirtelen, még a lélek legelrejtettebb, didergő zugaiban is melegség árad, ha ő beszél.

– Minden embernek vannak borús napjai. De ez mit sem változtat a tájon. Nézz ki az ablakon. Látod, az éj leple most mindent eltakar, de reggelre már fényárban úszik minden. Majd ránk köszönt az ősz, hó hull, ismét kinyílnak a virágok és végül újra itt van a nyár melege. Mi változik? Minden. Semmi.

„Nos, a mi belső tájunk egy kicsit hasonlatos ehhez: az időjárás változó, a légnyomás ingadozó, napok és évszakok követik szüntelen körforgásban egymást, hol zuhog az eső, hol kisüt a nap. Állandó a metamorfózis, miközben semmi sem változik. A táj ugyanaz marad. Te ugyanaz maradsz. Olyannak kell elfogadnod magad, amilyen vagy, úgy a hóhullásban, mint a napsütésben.”

Az a jó a mamában, hogy még akkor is képes észrevenni a szép dolgokat, amikor csúnya idő van; ebből értettem meg, hogy az ember egy

tájhoz hasonlítható. Ha tényleg szeretik, nem kell mindig ragyognia, úgylis szeretik.

Egy napon csak úgy sétálgattam, fejem fölött komor felhőfoszlány. Mulatságos volt, mert úgy éreztem, a felhőfolt engem követ – mintha egy papírsárkány lenne, láthatatlan fonállal hozzámkötözve. Emiatt, mi sem természetesebb, valami cinkosságot véltem fölfedezni közöttünk, és pillanatokon belül szépnak találtam a szürke felhőt és megszerettem. Mindjárt másként látjuk a dolgokat, amikor mi magunk fedezük fel szépségüket. Abban a pillanatban a következő látványra kaptam fel a fejem: a komor felhő magasba ívelő csücske napfényben ragyog. Idelent zuhog az eső, de odafönt mindig azúr varázs uralkodik. Ebben rejlik az Egek Birodalmának előnye: biztosított a napsütés egész évre!

Valamelyest mi is ilyenek vagyunk: szellemünk csilloghat, ha a magasba, azazhogy a Jóisten felé fordítjuk tekintetünket. Ha belső tájaink magaslataira tudunk figyelni, nem látjuk félelmetesnek a szakadékot!

Tudod, kerültem már nagyon elkeseredett állapotba. Nos, arra jöttem rá, hogy semmi mással, csak a mosoly aranyugarával tudom szétoszlatni a bensőmben lebegő ködöt. Erre azt fogod mondani: nehéz mosolyogni, ha az ember boldogtalan. Ez így is lenne, de a mosolyt tanulni kell. És hamar rájössz, hogy sokkal nehezebb boldogtalanak lenni, ha mosolyogsz.

Bizony bizony.

3. A két ór példázata

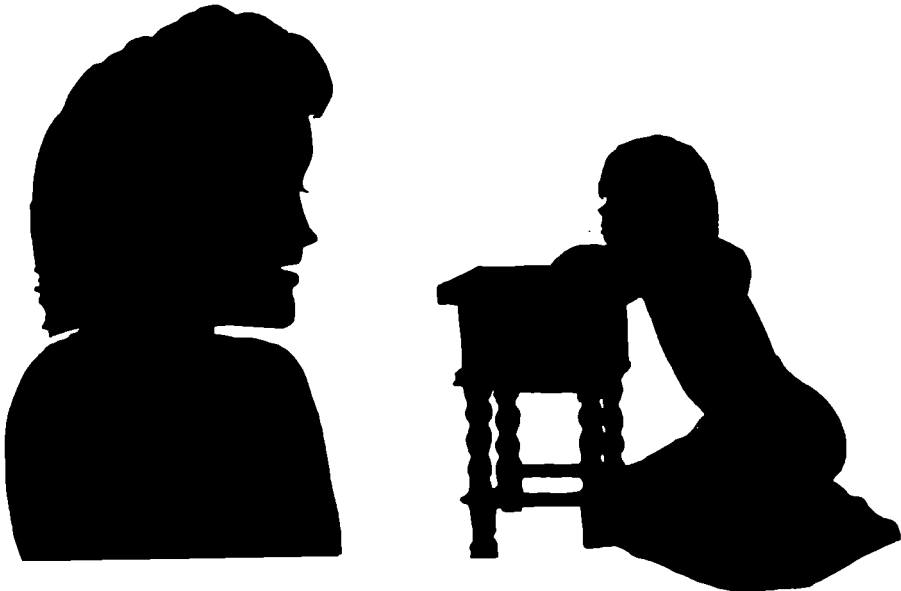
Valamikor a mama egy történetet mesélt el nekem, nem is tudom mennyire igaz történet, az is lehet, hogy csak mese habbal; mindenesetre, csodaszép történet, olyannyira, hogy könnybelábadt a szemem, amikor hallgattam. A mamát nem könnyeim, hiszen pontosan azért mesélte a történetet, hogy széteszlassa komor felhőimet. „Úgy gondolod, hogy pusztá szórakozásból válok esőhozó emberré, vagy szép-idej-hozó emberré?” Én elmagyaráztam neki, hogy örömkönnyek csillognak szememben, de ő kétségkívül azt hitte, semmi másért nem mondom ezt, csak hogy örömet szerezzek neki – márpedig én tényleg örömet akartam szerezni neki. Namármost: öreg este volt már, én pedig arra vágytam, hogy sugárzó melegségével történeteket adjon elő nekem. És íme, ezt mesélte:

– Amikor én kislány voltam, meg voltam győződve arról, hogy az esőhozás, a szép idej-teremtés, égi megbízottak feladata. Az időjárás, ezek szerint, az ő kedélyállapotuktól függ. Nem állják bevallani, hogy ha rosszkedvük támad, ha kimondottan pocsek a kedvük, hosszú időre esőt programoznak be. Más időszakokban, szertelen természetük révén, bizonyos nagyvonalúságról tesznek tanúságot: télvíz idején bőséggel árasztják a napsugarakat. Tavasszal, merő szórakozásból, hirtelen hideg áramlatokkal lepnek meg, hóval hintik be a hegycsúcsokat, a kánikula kellős közepén pedig megjártsszák ütőkártyájukat: Jupiter villámaival, apokaliptikus tűzijátékkal, dühöngő szélviharral állnak elő. Nem akadt ember, e kerek földtekén, aki valamit is értett volna az egészből, a meteorológusok az azóri anticiklonok magyarázatásával próbálták megőrizni szavaik hitelét...

„Az égi megbízottak képzelete egy másik képzetet váltott ki bennem: lelkiállapotunk határozza meg belső világunk derűs vagy borús éghaj-

latát. Amikor csillogóan derűs a szívünk, egyfolytában mosolyra áll a szánk, előtt a vidámság, ragyog az arcunk. Ellenben, ha a szélkakas rossz irányba fordul, sírás-rívásra, fogcsikorgatásra kell számítanunk. Gyakorlat teszi a mestert – idővel tetszésünk szerint esőt fakaszthatunk magunkban vagy derűssé varázsoljuk lelkünk égboltját. Végző soron minden a lelkiállapot függvénye: az önbizalmat siker koronázza, az illúzió csalódásba torkollik, az állandó rettegés kudarchoz vezet, a szerelem serkenti a reményt... Minden esemény, amit átélünk, önmagunkban gyökeredzik, tudatos vagy önkéntelen hajlamainkban.

Az esős idő és a szép idő témájához kapcsolódva egy történetet fogok most elmesélni neked. Öreg este van már, remélem, készen vagy az édes álmodozás karjaiban ringatni magad és a picinyke Jázminra jellemző csodálkozással és figyelemmel hallgatód végig az aranyos mesét. Figyelsz, hercegkisasszony? Rendben, akkor halld a *Két ór példázatát*.

„Hol volt, hol nem volt, egy hetedhét országon is túl levő tartományban élt egy mérhetetlenül gazdag és hatalmas Herceg, aki fejébe vette egy szép napon, hogy elindul felkutatni az egyetlen dolgot, ami hiányzott életéből: a boldogságot.

Első dolga volt, hogy a barométer mutatóját leszögezte, hogy el ne fordulhasson a szép idő irányától, a szélkakast is rögzítette, hiszen amikor ez a rossz irányba fordult, pocsék kedve támadt.

Az igazsághoz hozzátartozik, hogy már rég megfigyelte, milyen mértékben érzékeny az ember a különböző lelkiállapotokra – belső lényünk éghajlatára, amely meghatározza boldogságunkat, de balsorsunkat is előidézheti. A Herceg sziklaszilárdan elhatározta, hogy a maga oldalára fordítja a szerencsét.

Később két olyan jövendőmondót fogadott fel, akik a birodalom legnagyobb jóstehetségeinek hírében álltak; egyikük elképesztően spontán ihletettsége, a másik próféciainak óvatosan körültekintő és józanul mérlegelő volta révén. A két jövendőmondó meg is jelent annak rendje és módja szerint, a Herceg pedig fölkészült, a lelke mélyén, fogadásukra.

– *Jóreménység* a nevem, mutatkozott be vidáman az első teremtmény. Mitől ez a semmivel sem magyarázható jókedv? A Herceg nem minden ok nélkül gondolkodott el azon, hogy egy elvárásolt lélekkel van dolga.

– *Rettegés* az én nevem, szólt remegve a másik; riadt tekintetéből kiolvasható volt a nyugtalanság.

Elég volt rájuk nézni, a Herceg alig ocsúdott fel meglepetéséből, hogy a két jövendőmondó mennyire különböző. Csodálkozása nőttön-nőtt, amint megtudta hogy ez a két különös nőnemű lény rokonságban áll egymással, első fokú unokatestvérek, és soha nem váltak külön útjaik.

– Mondd csak, miért vagy te zöld?

– Mert én a Jóreménység vagyok! válaszolta az első és jóízűen felkacagott: vajon mitől nem egyértelmű ez, mások számára...

- És te, te miért vagy kék?
- Óh, én ezt anyámtól örököltem, az ő neve: félelem...

A Herceg a „*Lelki állapot meghatározói*” tiszteletbeli címet adományozta nekik, ők pedig odaadó őrrei lettek. Az volt a feladatuk, hogy egymást fölváltva éjjel-nappal őrködjének érzelmei felett. Tekintetük a messzi távont fürkészte és azon nyomban hallatták hangjukat, amint valami figyelemreméltó dolog tűnt föl az égen. Rendszeresen készítettek belső időjárásjelentéseket, amelyek meghatározták a Herceg lelki állapotát. Röviden: esőt hoztak, vagy szép időt, uruk-parancsolójuk szívébe.

A Herceg számára kínkeserves volt a mindennapos várakozás, hiszen az őrök egymásnak ellentmondó információkat szolgáltatnak, ez meg olyannyira zavarba hozta a Herceget, hogy már azt sem tudta, mihez tartsa magát, melyik érzésnek higgyen. Ugyanannál az eseménynél az egyik őr bátorította lépteit, föllángoltatta lelkében a boldogságot, a derülést, míg a másik megállás nélkül kételyekkel gyötörte, a bizonytalanság lázában tartotta.

Jóreménység lelkesen szólt hozzá:

– Látod milyen szép időnk van! Látod milyen egyszerű és egyben fenséges minden, a nap alatt! Mi kell még a boldogsághoz? Olyan az élet, mint egy szerető szívű anya, aki feléd nyújtja karját. Én lelkeseδέst, határozottságot lopok a szívedbe.

Hogy az unokatestvére lírai áradozásait valamelyest ellensúlyozza, Rettegés félrevonta a Herceget, s óva intette: vigyázzon a rá leselkedő veszedelmekre, amelyeket az égiek pillanatnyi kegye most éppen elrejt szeme elől. Veszélyt sejtetően súgta fülébe, mintha megtisztelné bizalmával, ha fölfedi neki a nagy titkot:

– Való igaz, hogy szép idő van, de ez nem fog sokáig tartani. Amikor a legpompásabbnak tűnik a világ, akkor légy leginkább résen: valami rosszat rejteget. Semmi sem örökkévaló a nap alatt és ami mára megadatott, holnapra már semmivé válhat. A természet gonosz mostoha.

Jóreménység és Rettegés világa között hánykolódva, a Herceg mélyen elkeseredett. Éppen valami szerelmetesen-szép vonzalom csigáz-

ta fel – aminek a pusztá gondolata is mérhetetlen örömmel töltötte el –, máris furcsa kétségek kezdték gyötörni, nem talált megnyugvásra.

Azon a napon, amikor az érzelmek fergeteges vihára söpört át a Herceg lelkén, Rettegés diadalmas hangon jegyezte meg:

– Na ugye, nem megmondtam neked?! Látod: nekem mindig igazam van!

A Herceg azon nyomban maga elé rendelte Jóreménységet és föl-dúltan, szigorúan vonta kérdőre:

– Miért hazudtál nekem?

Jóreménység mosolyogva válaszolt:

– Kicsinyhitű ember! Tudvalevő, a villámlás után zivatar következik. De a vihar múltán tiszta és világos lesz az ég, a táj pedig ragyogóan szép. Egész egyszerűen ki kell várni a vihar végét. Ha mindenki bezárkózik kis kuckójába, mert retteg az esőtől, akkor az évszakok nagy egyhangúságban múlnak el fölöttük – rejtve maradnak előttük a természet legcsodásabb kincsei, menedékhelyei, lelküket nem kavarrják fel a nagy emberi szenvedélyek. És úgy hunyják örök álomra szemüket, hogy sohasem érezték át, milyen csodálatosak a nagy viharos éjszakák, amelyek valósággal előkészítik a másnap derűs szépségét, az újból fölragyogó nap sugarainak finom simogatását.

– Ne hallgasd meg őt – vágott a szavába Rettegés. Az élet olyan, mint a forrás: csordogál, sírdogál – szóval: siralmas.

Jóreménység erre azt mondta:

– Az élet olyan, mint egy forrás: csörgedezik, énekel. Akinek van füle a hallásra, meghallja éneklését.

Rettegés – ez a szó a csüggedés szóra rímel – jegyezte meg a Herceg. Míg a másik? *Jóreménység*, gyermekség... Ez volt az a pillanat, amikor a Herceg eldöntötte, hogy ezentúl kevesebb hitelt ad Rettegés szavainak.

– Mire jó a túlzott mérlegelés – morfondírozott a Herceg – ha csak a holnaptól való szorongást váltja ki, vagy állandó várakozást jelent, hogy netán egyszer mégiscsak jóra fordulnak az események? Talán a

legszebb dolgok is véget érnek. De van ám kezdetük is! Akkor meg kezdetben legyünk boldogok! És ha ránk nehezednek a terhek, hiszen bizonyos dolgok természetüknél fogva elhomályosíthatják a horizontot egy időre –, ne csak ezek irányába legyünk érzékenyek, mert akkor hosszú távon sem lombozhatja le lelkesedésünket. Mit számít az, hogy a napsugár csak mulandó és nevetséges kihívásra képes a természet elemeivel szemben, ha értékelni tudjuk simogatását, csókmelegét. És ha az évszakok körforgása miatt a nap időnként ritkábban tűnik elő, és nem áraszt el melegével, nos, ezt úgy kell tekinteni, hogy kedves kacérkodásból teszi. Miből meríthetnék a nagy találkozások túlárado örömét, ha soha nem válnának szét útjaink?

Így történt, hogy a távoli birodalom hercege, aki ezidáig még alattvalói titkos kis kertjét is szigorúan megrendszabályozta volna, feltett szándéka szerint, mostantól a szél csapodárságára bízta magát.

Fölszabadította a barométer mutatóját, majd a szélkakast is, mely nem is tudta hirtelen merre kapja a fejét, hiszen újból megkörnyékezték a csábos szelek. A szélkakas még aznap este a délkeleti szelet szemelte ki magának, a Herceg pedig elégedett mosollyal tárta ki az ablakokat. Néhány órával később, két álom között, a nyugati szél bömbölését vélte hallani, de hogy megnyugodjon, hogy nem lesz időváltozás, a Gondviselésre bízta magát és sietett a déli széllel kacérkodó szélkakas látványával elaludni.

Másnap volt az első igazán boldog napja: bár ha minden zord, barátságtalan volt körülötte – és sötét az égajja, az ő szíve ünnepélyes fényárban úszott. Úgy döntött, hogy Jóreménységet alkalmazza teljes munkaidőre és ő lesz Lelkiállapotának egyetlen, kizárólagos joggal felruházott öre. Rettegés sóhajok közepette távozott ugyan, de semmi erőfeszítésébe nem került új állást találnia, hiszen rossz hírre vele ellére az emberek, amióta világ a világ, valósággal körüludvarolják...”

4. Az odaadás ereje

A tanítónő az iskolában állandóan azt mondogatja: „Jázmín, ha akarsz, tudsz... Elég lenne csak akarnod, és tudnál...” És egy csomó hasonló dolgot... Na hát, én elárulom nektek, a tanítónő igencsak téved!

Ezt nem azért mondom, hogy bosszantsam, különben is nagyon szeretem, nagyon kedves, – kissé egyszerű lélek, de nem másként mint a többi felnőtt. Téved szegény, mert az életben nem az akarat a fontos, hanem a ráhagyatkozás. Gondoltam, hogy ezen mosolyogni fogtok... Azt gondoljátok: nocsak, ...feltalálta a sült galamb filozófiáját! De komolyra fordítva a szót: azt gondoljátok, hogy ilyen vagyok én? Mikor ráhagyatkozásról beszélek, az nem azt jelenti, hogy ölnünkbe tesszük a kezünket, és várjuk a csodát. Ez fatalizmus, vagy lustaság, vagy lemondás, vagy beletörődés lenne. Én az isteni akaratra való ráhagyatkozásról beszélek. Egyszerű: ahelyett, hogy az én kis személyes akaratommal törődnék, Isten akaratára bízom magam. Megfigyeltem, hogy Ő sokkal jobban intézi a dolgokat nálam. Ő az igazi adu, bizony ám! Viszont az igaz, hogy a lógósokat nem szereti, segíteni kell neki – hinni kell benne. Értitek? Hinni kell benne! A fontos az, hogy legyen hitünk. Sokkal jobban tenné a tanítónő, ha azt mondaná: „Ha hiszel, tudsz!” Ez már igazi jótanács lenne. Egész életre szóló.

Fantasztikus találmány ám az Isten akaratára való hagyatkozás! A baj csak az, hogy az emberek már nem hisznek benne. Semmi másban nem hisznek, csak magukban, erőlködnek a saját kis akaratukkal, és persze a dolgok nem sikerülnek, vagy legalábbis nem hosszútávon. És mivelhogy ezt látják, megállapítják: az élet rossz. Ez az igazi dráma. Az élet a szeretet hatalmas története, és az emberek képesek ezt elrontani, mert nem

szeretnek eléggé. Vagy nem mernek szeretni, vagy rosszul szeretnek. Nem arról van igazán szó, hogy nem szeretik Istent. Nem gondolnak rá, vagy nem is akarnak rá gondolni, mert nem bíznak benne. Azt mondják, ki-ki a saját vackában: „Isten báránya, ki elveszed a világ bűneit, hagyj minket békében!” Erre aztán Isten már nem fog erőszakoskodni. Ha nyitva hagyjátok az ajtót, akár csak félig is, sőt, ha zárva van is, de fény szűrődik ki, Isten már megpróbál belépni. De ha kulcsra zárjátok szíveteket, és sötétben akartok maradni, Isten nem fogja feszegetni a zárat. Nem mintha nem tudná! Ő mindenható! Eljátszhatná a szívtipró lovagot, de nem akarja. Hagyja az embert szabadon választani. És mivel az emberek tele vannak lelkiismereti problémákkal és közömbösséggel, inkább a magányt választják, és bezárkóznak elefántcsont tornyukba. Kicsit olyanok lesznek, mint a puszta a tatárdúlás után, ahol már nem él semmi, legfeljebb elveszett illúzió terem. Elfelejtették az Urat! Ez a magány persze nem látható kívülről: lehet körülöttük sok ember, a magány megmarad. Ha Isten nincs benned, olyan vagy, mint az üres csigaház, egyedül vagy, teljesen egyedül.

Ezt az én sötétszürke felhőimmel értettem meg. Különös, hogy még senki nem kérdezte meg, amikor időjárásról beszélünk: „esik, vagy szép idő van”, ki irányítja mindezt? Sose gondoltál arra, hogy Isten? Ő teremti az esőt és a szép időt. Ugyanígy a te bensődben te vagy az, aki teremti az esőt és a szép időt, te vagy az, aki irányítja az időjárást. Reggel azt mondhatod: Jól van, most már eleget esett, ma szép idő lesz! Ez csakis tőled függ. De azt hagyhatod, hogy segítsenek neked. Például, ha nagyon szomorú vagy, és zuhog az eső a szívedben, Istenre gondolsz, és egyszer csak egy pici fénysugár, egy mosoly talál rád. Tudod-e, mit tett érted akkor Isten? A pici sugár ragyogó nappá nő, mely egész bensődet megvilágítja. A mosoly Isten pillantása: csodát tesz. A sötétszürke felhők mintegy varázsütésre eltűnnek az örök harmónia mélykék tengerében.

Kicsit olyan ez, mint a mama gyengédségének örök napsütése. Néha annyira boldogtalan vagyok, hogy az az érzésem: a nap mind-

örökre eltűnt, és Isten is elköltözött a megadott címről. Ha a tanítónő tanácsát követném: „Jázmín, ha akarsz, tudsz!” semmi sem történne, és semmi sem változna. De mikor a mama jön, ráhagyom magam, mert nagyon-nagyon szeretem, néha még Istennél is jobban. Neki megvan az az előnye, hogy karjaiba szoríthat, és úgy érzem ott magam, mint egy kismadár a puha fészekben, és ez egészen különösen jó. Akkor a nap újra kisüt, mert én ráhagyatkoztam a mama gyengédségére, és a mama gyengédsége egy kicsit Isten akarata is, hiszen Isten nem akar mást az életünkben, mint igazi gyengédséget. Érted már?

De a ráhagyatkozás nem csak akkor kell, amikor „beborul a szívedben”. A mindennapok része kell, legyen. Vegyük például terveinket. Mindenféle tervünk van, és vágyunk rá, hogy teljesüljenek. Csak az a baj, hogy rosszul fogunk hozzá. Akarunk, erőlködünk, és rengeteg energiát elpocsékolunk. És aztán – ugye észrevettétek már? – sose úgy alakulnak a dolgok, ahogy elképzeltük. Akkor meg minek tervezgetni? Inkább a ráhagyatkozás! De vigyázat: a ráhagyatkozás nem azt jelenti, hogy lustálkodunk és várjuk, hogy minden megvalósuljon. Ennél sokkal árnyaltabb, bonyolultabb a dolog!

Elmagyarázom nektek: két ember ugyanazt akarja. Az egyik azt mondja: „akarom, tehát sikerülni fog”, és mindenki megtapsolja, mert emlékeznek, hogy valamikor az iskolában a tanítójuk azt mondta: „Ha akarsz, tudsz.” Azt mondják magukban: „ez az ember messzire fog jutni, ha küzd.” De ezt csak gondolod! Sehova sem fog elérkezni! Azt hiszem, Napóleon mondta, hogy aki tudja, hova megy, sose jut el messzire. Most vegyük a másik embert: ő maga sem tudja igazán, hova megy. De olyan, mint a száguldó szélvész, tudja az irányt, tartása van. Nos, ez az ember ismeri a ráhagyatkozás titkát. Rábízta magát a haladás ritmusára, és a többi már magától jön. Hasonlít egy sportolóhoz: adott pillanatban akarata helyett a helyes ritmusra bízta magát. És nem az akarat, hanem a helyes ritmus hozza meg neki a győzelmet.

Ha megfigyelsz egy széllovast, észreveheted, hogy a legszebb, leg-hosszabb alakzatok akkor sikerülnek neki, mikor teljesen rábízta ma-

gát a hullámokra és azok ritmusára, ha az akaratához ragaszkodik, biztos, hogy eldől. Ő is tudja ezt, tehát nem a saját akaratát erőlteti, hanem megkeresi a helyes ritmust. Ez viszont már nem az értelem feladata, hanem az ösztöné, és a megérezése. Velünk is hasonló a helyzet: mikor már az ésszel felfoghatatlan dolgok óceánján siklunk, tudnunk kell a hullámok ritmusára hagyatkozni. Ez az egyetlen módja annak, hogy ne veszítsük el egyensúlyunkat és ne pottyanjunk a vízbe!

Mikor Istenre hagyatkozunk, a legjobb énünk szabadul fel belőlünk. Minden ellentét harmonikus egységbe olvad, kinyílnak az életre, és végre szabadnak érezzük magunkat. A bennünk duzzadó erő legyőz minden akadályt, mint egy mindent elsöprő áradat, feltartóztathatla-

nul, saját bőségéből táplálkozva... Mert a ráhagyatkozás bőséget szül, örökkétartó bőséget. Mikor saját szegényes kis akaratodra hagyatkozol, olyan vagy, mintha óvatosan, takarékoskodva nyitnál meg egy csapot. Picike energiaforrás csorog csak belőle: takarékoskodásod ára fenyegető szárazság lesz, szívedből nem fakad sem siker, sem tervek, sem gyengédség, semmi, amiért érdemes lenne élni.

Nagy titkot értettem meg... gyere egy kicsit közelebb, füledbe súgom: ...ahol ráhagyatkozás van, ott szeretet van, és ahol szeretet van, ott van az Isten is. Bizony, bizony. Választanunk kell, és utána mindenünket odaadni megbánás és fenntartás nélkül. Miután meggyőződünk a forrás tisztaságáról, bízzuk magunkat a folyó sodrására, hagyjuk, hogy az ár elragadjon minket, érezzük ritmusát, az egyensúlyt és harmóniát, szürcsöljük az élet nedűjét... és a gyengédség sugárzó fényében mondjunk hálát Istennek! Köszönjük meg azt az ismeretlen világot, ahová vezet minket, hogy hordoz minket, fáradhatatlanul és türelmesen, messze, messze, messze, messze... Buzogjon bennünk Isten, mint a forrás... Egész egyszerűen. Ha ezt megérted, meglátod majd: az élet eme forrásból fakad...

5. Buzogjon föl a forrás!

Életed tiszta forrás kell legyen ahhoz, hogy embertársaid örömmel járuljanak e forráshoz, szomjúságukat csillapítani.

Megfigyeltétek-e már? Nem mondunk olyet, hogy „meghalok a reménytől”, de azt igenis mondjuk, hogy „szomjan halok”. Ez a tény is ékes bizonyosággal szolgál arra, hogy mennyire oda kell figyelnünk a szomjúságra, hisz emberélet mehet rá. Rengetegen csak úgy tengetik máról holnapra az életüket, hogy közben észre sem veszik: ők már holt lelkek. Ezzel azt akarom mondani, hogy léteznek ugyan, de nem teljes az életük. Hiszen az élet nemcsak anyyiból áll, hogy az ember lélegzik, mozog, fölkel, dolgozik és fut a bankba a pénze után! Gondoljátok, hogy életetek alkonyán ilyenekre fogtok emlékezni? Kontárságnak, összevisszaságnak fog látszani az egész, amiből nem sok értelmes dolog dereng vissza; egyébként egyszerű az egész: ilyen élet után, elaggottan mindent összekeverték! Bár sokmilliárd pillanat adatott meg számotokra, az egész olyannak tűnik majd, mintha valójában mi sem történt volna. Akkor azon fogtok elmélázni: „Hát ez lett volna az élet?” Olyan érzés fog el, mintha csak úgy elmentetek volna a dolgok mellett...

Bölcs dolog-e vajon, idáig süllyedni? Figyeljete csak, én biztos vagyok benne, hogy rengeteg tervet szőttök, nem igaz? Ó igen, terv és terv között óriási a különbség. Egyrészt a földi javak, amelyeket szeretnétek megkaparintani – de ez már a ti dolgotok. Van valami, ami ennél sokkal érdekesebb: mivé szeretnétek válni? Gyakran elgondolkodtok azon, amit mindig is szívből csináltatok volna. Csakhogy kifogás mindig akad, amiért nem valósítható meg az ideál: kényszerítő körülmények, időhiány, a hétköznapi kihívásai... Ilyenkor azt

mondjátok: „Majd meglátjuk.” De mi az, hogy „majd”? Akarjátok, tényleg akarjátok, hogy megmondjam? Nos ez annyit jelent, hogy „soha”!

Ha képesek vagytok valamire és mégsem teszitek meg, mire jó az, hogy képesek vagytok rá? Semmivel sem vagytok előbbre azoknál, akik a feladatra képtelenek, sőt, hátrányban vagytok velük szemben. Hiszen aki eleve nem képes valamire, az nem az ő hibája, ezzel szemben ti elfecsérlitek tehetségeteket. Képzeljétek el egy boldog embert, aki semmi jelét nem adja boldogságának – honnan tudhatnák meg mások is, hogy boldog? Ugy fest, mintha nem is lenne az. Egyébként a boldogság olyan nagy és túláradó érzés, hogy az ember nem tartogathatja csak úgy önmagának; ha igen, az már nem százszázalékos boldogság, hanem az öröm, az egoizmus, a föl-föltámadó jókedv, a viháncolás keveréke, aminek semmi köze a Hallelujához.

Én erre azt mondom: Az álmod akkor kopnak el, ha nem élünk velük. Ha karbatett kézzel várjátok, hogy álmaikat ellepje a por, nos akkor rövid időn belül olyanok lesztek, mint a szufniba vetett, pókhálóval beszórt kiszuperált madárijesztő!

Ha nem valósítjátok meg időben terveiteket, akkor azok csak szapanbuborékok maradnak – vagy a képzeletetek volt szegényes. Döntés előtt álltok: vagy felülkerekedtek önmagatokon, feljuttok álmaikat magaslatára, vagy megmaradtok érdektelen, szürke, földhözragadt emberkének, akiknek úgymond, nincs idejük gyönyörködni a csillagokban... Bizony, bizony.

Tudjátok, miért hunyászknak meg az emberek? Hát azért, mert életük vékony kis csermelyként csörgedezik. Félnak veszíteni, ezért óvatosan nyitják meg a vízcsapot, hogy a víz csak csordogáljon; úgy vélik, így gazdaságosabb.

Én erre azt mondom: Rafael nekem jó barátom, ő aztán tényleg nem csermelyhez hasonlítható, hanem igazi vízeséshez. Egyszer megkérdeztem tőle, hogyan is csinálja, nem tékozolja-e el erejét, s nem fél-e attól, hogy kiszárad. Raf hahotában tört ki, de nem azért, hogy kigú-

nyoljon, hanem mert, amint mostanság hajtogatja én egy csuda kis emberpalánta vagyok.

Hozzátette: „Jázmint, te ellenállhatatlan vagy, tényleg!” Majd mindent elmagyarázott: Mondd, láttál már vízesést? Állandó zuhanás és állandó újjászületés: A víz megállás nélkül, özönlik a mélybe. Úgyis fogalmazhatnánk, hogy elmenekül, és soha többé nem érkezik meg sehova! Minél több energiával, lendülettel zuhan alá, annál magasztabb látványt nyújt. Minél nagyobb erővel és teljesebb odaadással teszi a dolgát, annál áttetszőbb a vize! Nos, te a vízeséshez vagy hasonló.

„Hallottál már a rétegvizekről? A földkéreg alatt bújkáló vizekről van szó, ezek táplálják a kutakat, a forrásokat... Nos, én úgy gondolom, egész lényünket ilyen búvópatakok járók át meg át. Ha nem tudjuk fölszabadítani magunkban a forrást, elapad – lelkünk pedig kiszott, sivár lesz... Ezért kell forrásokká válnunk – felebarátaink számára. Hogy ne haljanak szomjan. Természetesen, ez nem máról holnapra, hűbelebalázs módjára történik. Ez egy folyamat. Lehet, úgy véled, hogy töménytelen mennyiségű vízre van szükséged ahhoz hogy adni is tudj belőle? Ha igen, akkor tévedsz. Saint-Exupéry úr mondta: „Minél többet adsz, annál gazdagabb leszel. Minél többet merítesz az igaz forrásból, annál bőségesebben buzog fel vize.” „Érted?”

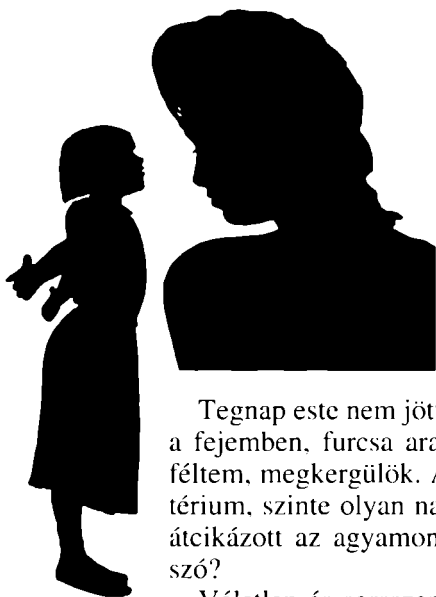
Kénytelen-kelletlen csak azt mondhatom: nem volt könnyű megértenem. Hogyan is foglaljam össze Raf gondolatmenetét: minél többet jótékonykods, annál több kincset gyűjtesz. Namármost! Ha beállítok egy kereskedőhöz, ezzel a szöveggel: „Minél többet adsz, annál gazdagabb leszel”, azt hiszitek, hogy komolyan vesz? Egyszerűen kinevet és azt mondja: „Hát te nagyon kedves vagy, de én aztán nem vennék fel pénztárosnak!”

Hosszan gondolkodtam a dolgon és arra a következtetésre jutottam, hogy ez nem pénzügy, hanem szívügy. Való igaz, hogy szerezhetek magamnak örömet. De a legnagyobb öröm az, ha másoknak szerzek örömet. Istennek! Gratis pro Deo! Raf ezt nemes érdeknélküliségnek nevezi. Az ő hitvallása: „Hiábavalóság, hogy az ember kincseket hal-

mozzon fel szívében. Az érzelmek, amelyekkel nem ajándékozuk meg felebarátainkat, kárba vesznek!” Amikor az ember eljut eddig a felismerésig, akkor már nem cseppenként adakozik, hanem zuhatagként. Az érzelmek minél bőségesebben törnek felszínre, annál forogtegesebb erővel ragadnak magukkal! Minél inkább fölszabadítod magadban a forrást, annál sodróbb lesz hullámverése!

Minél többet adakozol, annál gazdagabb leszel... S ha netán ilyen módon tennék szert vagyónra? Nocsak... Nem is lenne kedvem ellen való, ha érzelem-milliárdossá válnék!

6. Carpe Diem

Tegnap este nem jött álom a szememre. Valami misztérium lebegett a fejemben, furcsa arabeszkek formájába burkolózva – szóval, attól félttem, megkergülök. Az igazat megvallva ez egy nagyon-nagy misztérium, szinte olyan nagy, mint Isten jelenlétének rejtelve. Már az is átcikázott az agyamon, vajon nem a már jelzett kis madárról van-e szó?

Véletlen és sorsszerűség... Sokat beszéltem már erről a mamával, mindenfajta kérdés fölmerült bennem, olyan fontos, olyan lényegbevágó kérdések, hogy esküszöm neked, az emberiség jövője függ tőlük. Tulajdonképpen merő véletlen az, hogy én megszülettem, az is véletlen, hogy találkoztam Raffal, minden velem kapcsolatos fontos dolog a véletlennek tudható be. És itt jön a gond, éspedig az, hogy magáról a véletlenről semmit nem tudunk. Mondom, ez a sztori keringett a fejemben, koslatott fel-alá – amikor már nem bírtam tovább, felköltöttem a mamát.

– Mama!... kicsoda a véletlen?

– Mi baj van, Jázmin, rosszat álmodtál?

– Nem. Képtelen vagyok elaludni addig, amíg meg nem tudom ki is a véletlen. Áruel nekem.

– No de Jázmin, a véletlen nem a Téalapó! Azt szeretnéd hallani tőlem, hogy én vagyok a véletlen?

– Ha te vagy az, mondd ki, hogy te vagy! Ámbár nekem van saját véleményem a kérdéstről... A véletlen, az maga Isten, nemde? A véletlen: Isten akarata, hiszen ő van mindenképp mögött! Akkor meg miért nem mondja meg, hogy ő az, ha mégiscsak ő?

A mama mélyet sóhajtott én pedig megsajnáltam hogy fölébresztetem. Mitévő legyek, az érzés hatalmába kerített. Meg kellett tudnom, mindenáron. A mama így szólt hozzám:

– Isten szabadnak teremtette az embert. Nem akarja, hogy úgy tűnjön, azzal foglalkozik a későbbiekben, ami nem órá tartozik... Az viszont nagyon valószínű, hogy találkákat ad az embernek, életútja folyamán, ezt pedig mi véletlennek, véletlen egybeesésnek nevezzük.

– De én nem vagyok szabad, ha arra kötelez, hogy akarata szerint cselekedjem! Egyébként, hallottam a predesztinációról. Nem azt teszem, amihez kedvem van, hanem azt, amihez Istennek van kedve, hogy tegyem. Semmi több, csak egy bábfigura vagyok...

– Úgy gondolod, Isten azt kívánja, hogy rosszat cselekedjünk, hogy az emberek háborúzzanak, gyűlölködjének, árulókká váljanak és öldököljék egymást?

– Ó nem, dehog, ezt nem hiszem, mert Isten eredendő szándéka az, hogy az emberek szeressék felebarátaikat. De...

– Tehát ez máris azt bizonyítja, hogy az emberek tényleg azt teszik amit akarnak. Tudod, kis Jázminom, nagy kérdések ám ezek, amiket fölvetesz. Nem lehet csak úgy szeleburdi módon megválaszolni őket, hiszen ha megfontolatlanul kész gondolatokat ültetünk el valaki fejébe, egy életre csalódhat.

– De neked... szóval, mi a te személyes véleményed?

– Goethe-t idézem: „Az életben a kártyák ki vannak osztva, de az adott kártyákkal mindenki más és más partit játszhat.” Ez annyit jelent, hogy az élet-játszmában mindannyiunk kezében ott vannak a kártyák, az aduk, de hogy a parti miként zajlik, ez már rajtunk múlik, tehetségüinktől, alkalmazkodási képességüinktől függ, talpraesettségüinktől, ahogyan uralni tudjuk a helyzetet. Akadnak olyanok, akik elkótyavetyélik aduikat, míg mások – bárha komoly hátránnyal indulnak – mégis megnyerik a játszmát. Semmi sincs előre lejátszva.

...Figyelj csak, van a Bibliában egy alapvető kérdés. Így hangzik: Mit csináltál a rád bízott talentummal? Ez a megnyilatkozás csodálatos

bizonyítéka annak, hogy Isten szabad akaratlan ruházta fel az embert. Isten magokat ültetett el benne és arra vár hogy az ember gondozza, ápolja őket. Az ember szabadon választhat: kivirágoztatja, avagy pusztulni hagyja a magokat! Hány és hány csírájában elfojtott magról tudunk. Miben is áll az ember szabadsága? Mondhat igent, mondhat nemet; megtarthat és elveszejthet, gyümölcsöztesd és lemészárolhat.”

– Tehát, szerinted, korlátlan szabadsággal rendelkezünk!

– Na nem egészen... Inkább így fogalmaznék: szabadságunk korlátlan a sorsunkul jutott korlátolt keretek között. Te a „lehetőségek” nagy mezején születtél, bizonyos tehetségekkel vagy megáldva; nem vagy mindenre képes, sőt még olyan dolgok is vannak, amelyekkel soha nem tudnál megbirkózni. De sok más olyan dolog van, amelyekre alkalmas vagy, neked kell választanod a kínálkozó lehetőségek közül, magad kell gyümölcsöztesd talentumodat. Érted?

Másnap lélekszakadva rohantam Raf-hoz, hogy a véletlenről és a sorsszerűségről beszéljek neki – teljesen kifulladásra toppantam be:

– Mondd csak Raf... természetteddel te már... lehetőségeket?

– Micsodát? Mit fecsegsz te itt össze-vissza:

– Lehetőségeket... Úgy tűnik, én a lehetőségek mezejének kellős közepén születtem...

Raf nevetésben tört ki. Leült a földre és azt mondta nekem:

– Ugye tudod, hogy csuda kis emberpalánta vagy, te! A lehetőségek mezeje más mint egy hagyma-, paradicsom- vagy burgonyaföld!... A te „lehetőség-meződ” a szabadságod területét jelenti, a teret, amelyben megvalósíthatod álmaidat, röviden: azt a helyet, ahol a dolgok hozzáférhetőek számodra, ahol lehetőségek nyílnak meg előtted...

Agyafúrt fickó ez a Raf! Mindig mindenre van válasza... Elmeséltem neki, töviről hegyire, amit a mamám mondott, majd kikértem az ő véleményét is. Fölállt, egy széles gesztussal a végtelen horizontra mutatott és így szólt:

- Carpe Diem...
- Micsoda?
- Carpe Diem: ez mit jelent, szerinted?
- Tudom is én... Autó-márka?
- Á, dehogya, dehogya!

És nem tudta abbahagyni a nevetést.

– Most égsz, mi, hercegisasszony?! Akad itt némi összefüggés a közlekedési szabályokkal... Hiszen – ha úgy tetszik – egy Útról van szó, arról, hogy milyen szabályok szerint járjuk végig az élet-utat...

Raf ekkor ismét komolyra váltott, belém karolt, én pedig olyan mélyen merültem bele kék szemébe, hogy azt hittem, rögtön belefulladások.

– Jól hallgass rám és próbálj mindent megjegyezni, amit mondani fogok, hiszen nagyon-nagyon fontos. A Carpe Diem azt jelenti, latinul, hogy „szakítsd le minden napnak a maga gyümölcsét”. Horatius mondta, azért hogy óva-intsen: az idő elszáll fejük fölött, az élet rövid, nem szabad elkótyavetyélni. Az emberek többsége nem tudja kihasználni a múlt időt. Egyfolytában ezt hajtogatják: „Nincs időm, torkig vagyok már...” Ez a lehető legrosszabb érv és nyomorult módon ezt hozzák fel egész életükben, mintha valami érvényes mentség lenne! A földi pályafutás túl rövid ahhoz, hogy takaréklángon égj... Így hát létezésed minden pillanatát teljes mértékű odaadással kell átélned. Nem lesz minden pillanat intenzív – de hát mi sem természetesebb – az élet el-lentmondásokból áll. De minden percnyi lehetőséget meg kell ragadnod. A legtöbb emberi élet sirámokkal, bánkódással, elveszett illúziókkal van tele; az emberek siránkoznak: „ha lett volna rá időm, ezt is megcsináltam volna... Jaj, ha másvalamit csinálhattam volna!... Ugyan már, mit vártok el tőlem? Az ember nem azt teszi amit akar, számolnia kell a valósággal” nos, ilyen sületlenségeket vesznek a fejükbe! Én amondó vagyok: álmodozzál, Jázmin, álmodozzál. Nem az álom-mámor miatt, hanem hogy végére járhasd álmaidnak! Mindenünk kezében ott van egy darabka fonál, melynek végére ha csomót kötünk, máris a kezünkben van az igazság csomója.

„Tudod te hány másodperc egyetlen egy nap?... 86 400. Nap mint nap nyolcvanhatezer-négyszáz másodpercet élsz át, föl tudod fogni? Szent adomány ez, nem úgy véled? Millió dolgot tető alá hozhatsz ezzel az időkészlettel!”

Alig tértem magamhoz: soha nem képzeltem volna, hogy ennyi másodperc befér egyetlen szűk kis napba! Tollat ragadtam, papírt, csináltam egy számítást és tudjátok mire jutottam? Rájöttem, hogy az a csecsemő, aki mindössze tizenkét napja jött világra, máris milliomos... másodpercekben! Aztán meg azon tűnődtem el, vajon mit kezdek én ezzel a sokmilliárd másodperccel? Vannak akik azt mondják: az idő pénz; nos, én nagyon remélem, hogy tévednek, mert képzeljétek csak el, mennyi adósságuk halmozódhatott fel – az összes elvesztegetett idővel! Milliárdokban kellene számolják az adósságait! Akkor meg miért nem élnek szebben, jobban az emberek? Mondd Raf, mi az élet értelme?

– Az élet értelme? Elárulom a titkot. „Tedd meg a tőled telhetőt. A többit bízd Istenre.” Ne hallgass azokra, akik álmaidtól szeretnének megfosztani, akik elbátortalanítják lépteidet, akik már elvesztették bizakodásukat. Mit tudnak ők a te rejtelveidről? Ezeket neked kell kifejezésre juttatnod, szereteted melegének erős kisugárzásával. Az élet olyan, hogy örülten szerelmesnek kell lenni belé! Merészen kell vállalni bármi kockázatot! Még akkor is, amikor merésznek érzed magad, akkor sem vagy elég merész. Mondd, ha nem így van: amikor önmagadat adod, az soha nem „túl sok”, az mindig „túl kevés”. Soha nem lehet túlzottan szeretni. Lehet csalódní, lehet rosszul szeretni, de szeretetünk soha nem lehet elég. Soha de soha, érted?

Tedd ami tőled telhető, Jázmin. Tudod, a rosszat olyan jól véghezvisszük, míg a jót olyan rosszul csináljuk... Igen, cselekedj a legjobb belátásod szerint! És miután megtettél minden tőled telhetőt, ne felejt el lazítani – hagyatkozz Isten akaratára. Mert ha a hited nem szilárd, álmaid elsárgult levélként szállnak el az első jött-ment széllel.

Egy szép napon Isten eljön szemügyre venni lelked kertjét és megkérdezi: „Mire fordítottad a tehetségedet?” Nos, az lenne igazán jó érzés, ha széles mosollyal fordulhatnál felé és megmutathatnál mindent, amin nagy szeretettel fáradoztál: „Nézd, Atyám!” És akkor Ő, az Isten látni fogja az összes piciny magot, melyet elvetettél és gondoztál, melyek kibújtak a földből, fölcseperedtek, hogy lombkoronás fákká, illatozó virágokká, zamatos gyümölcsökké váljanak. Akkor majd feléd fordul és fogadni mernék, hogy azt mondja: „Csuda kis emberpalánta vagy te, hallod-e!”

7.

A „Spirit of Wonder”

Szeretném Istent bámulatba ejteni. Azt szeretném, hogy csodáljon engem, hogy hízelegjen nekem, és azt mondja, hogy ellenállhatatlan vagyok! Rafaellel összebeszéltünk, titkos szavakat találtunk ki csupa idegen nyelven, görögül, latinul, héberül, hogy senki se értse, csak mi ketten és Isten. A három fő jelszavunk: Carpe Diem. Halleluja és Heuréka. Olyan kulcsok ezek, amelyek az élet összes zárjába beleillenek; minden ajtót kinyitnak, kivétel nélkül!

Carpe Diem – Halleluja – Heuréka! Ez a mi filozófiánk, Rafé és az enyém! Akarjátok, hogy lefordítsam? Nos, először is: tudni kell, hogyan hasznosítható a múlt idő (ez a Carpe Diem), másodsor: állandóan örülnünk kell és megköszönni Istennek, hogy életet adott nekünk Halleluja!), harmadszor pedig: szánjuk rá az időt és reménykedve, fáradhatatlanul keressük az igazi megoldásokat, míg meg nem találjuk. Heuréka! Raf szerint az ember így tudja igazán megélni álmait, ahelyett, hogy egyvégtében az életről álmodozna..

Rafaellel véletlenül ismerkedtem meg a dombon, egyszer éppen egy leszállás után. Nem is említettem még nektek: Rafael repül. De nehogy azt gondoljátok, hogy madár, mégcsak nem is angyal, szárnyai sincsenek: Rafael egy kis repülőgép pilótája. Rendszeresen repül a szárazföld és a tenger felett. Repülő-masínáját a „Spirit of Wonder” névre keresztelte. Ez angolul van, és azt jelenti: a csodálkozás szelleme.

– Nem hoz ám szégyent a nevére – dicsekszik Rafael mindenütt –, már félfordulatnál elindul, sosem látott dolgokat láthatsz vele, és ráadásul elpusztíthatatlan!

– Hát én fogadok, hogy Rafael még utazási irodát is nyithatott volna vele! Csak az a baj, hogy az emberek nem mernek beszállni a gépé-

be: hát az tényleg igaz, hogy egy kicsit rozoga, mindenhol toldott-foldott, a tenger is már borzasztóan szétrágcsálta, és hát Rafael akrobatikus mutatványai is meglehetősen deformálták!

Rafael nagyon sokat utazott már, a szivárvány minden színét látta, és ahogy ezekről mesélni tud! Rengeteg mindent elmondott már nekem útjairól. Például néhány országban a templomok éjjel-nappal nyitva vannak, és az emberek akkor járnak ki-be, amikor csak akarnak. Sok öreg jön imádkozni, talán mert félnek a haláltól. És jön sok fiatal is, talán mert félnek az élettől. Mindenesetre ott az öregek és fiatalok sem tesznek egyetlen lépést sem, Isten vezetése nélkül. Elmennek, hát imádkozni a templomba, mint ahogy mások beugranak egy kupicára a kávéházba. A különbség csak az, hogy az elsők azért mennek, hogy emlékezzenek, ez utóbbiak pedig azért, hogy felejtsenek. Bizony, bizony.

Rafael szerint van egy tulajdonság, amivel mindent megszerezhetünk, amivel megvalósíthatjuk minden álmunkat, megélhetjük a legnagyobb szerelmet, sohasem jutunk el a kétségbeesésig, egész életünkben imádkozhatjuk Istent, és szárnyain a dolgok végtelenségébe szállhatunk... És mindezt egyetlen tulajdonsággal érhetjük el! Szerinte ez a tulajdonság a legfontosabb a világon, nagyobb annál, hogy az ember valaha is szavakba tudja önteni: Carpe Diem-Halleluja-Heuréka. De soha nem leszünk képesek ennek a filozófiának alkalmazására, ha nincs meg bennünk a csodálkozás szelleme. Olyanok lennénk, mintha szárnyak nélkül próbálnánk repülni!

SPIRIT OF WONDER: nagy fehér betűkkel írta ki pilótafülkéjére, és azt mondta:

– Azon a napon, mikor a „Spirit of Wonder” összetöri magát, vége a világnak!

Mikor látom őt leszállni öreg csotrogányán, végigfut a hideg a hátamon. Először persze azért, mert Rafael régi barátom. Másodszor viszont azért, mert azon a napon, mikor a „Csodálkozás Szelleme” szárnyát szegi, és nem tud többé repülni, tényleg úgy érzem, hogy a világ megszűnik létezni...

Rafael két csoportba osztotta az embereket: a „mindenmindegyek” és a „csakazértis” csoportjába. Olyanokra, akik azt mondják: „Érdemes ez egyáltalán?!” és mindenben csak áthághatatlan akadályokat látnak; és azokra, akik azt mondják: „miért is ne?” és csak az elérendő célt látják maguk előtt. Ami aggasztja őt az az, hogy egyre több az érdeemes-ez-egyáltalán, és szerinte ezek az emberek gyilkosok. Megölik a csodálkozás szellemét. Beteges örömet lelnek abban, hogy mindent kritizálnak, minden miatt panaszkodnak, az első adandó alkalommal megadják magukat, fásultak, és úgy élnek az életet, mintha annak egyáltalán semmi jelentősége nem lenne. Rafael elnevezte őket negatípusoknak: olyan teremtmények ezek, akik elvesztették a kapcsolatot a Teremtéssel. Egyszer Raf olyan prédikációt tartott nekem a Carpe Diem-Halleluja-Heuréka filozófiáról, hogy azt sose fogom elfelejteni! Íme:

– Sose hagyj, kicsi Jázmin, hogy belevonjanak téged ebbe a játékba. Ennél te sokkal többet érsz. Nehogy olyan buta legyél, hogy hasonlítani akarj a kortársaidhoz! Mikor reggel felébredsz, gondoldj arra, nem biztos, hogy meglátod a naplementét... Nem ez-e a legfőbb ok, hogy minden nap köszönetet mondjunk annak, aki a világmindenség mozgatója, és aki mindent irányít, azért, hogy a földet ilyen szépre teremtette? Nem ok-e ez arra, hogy megcsodáld az Életet, bármilyen formában találkozol is Vele, – legyen az akár a fűszál észrevétlen borzongása az esti szellőben? Nem ok-e ez arra, hogy megragadj minden alkalmat, keressd a lehetőségeket, az értékes embereket és mindent, ami reményt fakaszt? Nem ok-e ez arra, hogy élj át minden örömet, és méltósággal viseld el a fájdalmat?

Ne feledd el soha magadba szívni az élet illatát, táplálni a belső vidámság lángját, legyél érzékeny a levegő simogatására, töltsd be minden érzékedet a világ képeivel, illatával és dallamával. Ne feledd el szürcsölni az élet nedűjét, az érintetlen szépségű virágairól gyűjtött királyi nektárt. Selyem finomságú mézét, minden titkos lehetőségét és csodáját.

Akkor én vigyázzba vágtam magam a
„Spirit of Wonder” kapitánya előtt, és mint-
ha esküdtem volna, így kiáltottam:
– Carpe Diem! Halleluja! Heuréka!

8. A Szeretet Sz-emplélet

Raf gyakran beszél a boldogságról. Szerinte létezik egy úgynevezett szeretet-szemlélet, melyet így fogalmazhatnánk meg: „Szépet-Szépen-Szívesen”. Ha belső világod besötétül, egy biztos: valami baj van a szemléleteddel.

Egyszer meg akarta alakítani a boldog emberek társaságát: a Jókedvűek Klubját. A legnehezebb a toborzás volt; mi csak ketten voltunk, míg a rosszkedvű emberek milliósámmra. Kezdetben persze a Jókedvűek Klubja sokakat vonz, hiszen ott mindig minden szép, csak az a baj, hogy ez igen-igen nehéz. Nem belépni, ó nem: hanem ott maradni!

Figyeld csak meg: mikor reggel felébredsz; néha annyira beragyog a boldogság, hogy majdnem sugáرزol tőle. De aztán, ahogy a nap elkezdődik, egy csomó olyan emberrel találkozol, akiknek a fejében libasorban menetelnek a sötétszürke felhők. Olyan fenyegetőek, hogy az ember úgy érzi, ha megérinti őket, abban a pillanatban kitör az orkán. Ilyenkor persze nem könnyű mindig vidámnak maradni. Az ember egy szempillantás alatt elveszti minden bátorságát. Az az érzése támad, hogy a gyengédség sugarai a semmi ködében foszlanak szét. És rögtön át is kerül a másik oldalra – a rosszkedvű emberek táborába. Most tudom, hogy azt mondd magadban: „Nem értem miért tegyek erőfeszítéseket, mikor senki nem teszi!” Furcsa dolog ez: úgy tűnik, nagyobb öröm az ördög ügyvédjét játszani, mint Isten szövetségese lenni. Nincs igazság!

Raf szerint a rosszkedv olyan, mint az influenza: elég, hogy egyvalaki megbetegedjen, máris tizen elkapják. Én csak azt nem értem, hogy miért nem lehet a jókedvvel is ugyanígy fertőzni. Raf azt mondta, hogy a betegségek sokkal könnyebben terjednek, mint a Sz-emplélet: a Szé-

pet-Szépen-Szívesen. De hát egyazon égfödél alatt élünk, miért nem elég az, hogy megfogjuk egymás kezét, és addig mosolygunk, míg mindenkinek fel nem hevül a szíve? Női ösztönömmel úgy érzem, hogy a kísértés ott lebeg a levegőben. Csakhogy az emberek félnek tőle. Nem mernek mosolyogni. Csak azt nem értem, miért.

A boldogság szabálya az, hogy soha ne hagyjuk abba a mosolygást. Így aztán Raf és én úgy döntöttünk, hogy jókedv-kúrát tartunk. Sokat kellett ám böjtölnünk! Napokon keresztül egyetlen goromba, barátság-talan vagy rosszindulatú szót nem mondhattunk, és csak a jót volt szabad meglátnunk. Még ha óriási sötét fellegek gyülekeztek is bennünk, nos, megtiltottuk, hogy essen. Felfelé néztünk, hiszen tudjátok: a szemnek mindig a nap felé kell fordulnia. És mikor minden összekavarodik bennünk, mikor a belső szürkeség kihoz a sodrunkból, bocsánatot kell kérnünk a Boldogságtól: „Ne haragudj, hogy bántottalak. A rossz oldalt néztem...” Kezdetben ez borzasztó nehéz, hiszen az ember a hangulata után szeretne menni. De aztán később, egészen különös jóérzés fogja el: olyan, mintha a téli hidegben elkezdene melegíteni a nap. Ha a többiek jegesen fogadnak is, az ember sugárzó tud maradni, a Jókedv-kúra alatt óriási melegségtartalékokat tudott elraktározni.

Hát így tudom leírni az életet a Sz-emplélettel. Azon kell igyekeznünk, hogy az egy katedrálishoz hasonlítson, ne pedig egy öreg viskóhoz, mely bármelyik pillanatban összeroskadhat.

Nem tudom észrevettétek-e: az embereket a szavak választják el egymástól. Még a legjelentéktelenebb szó is a legnagyobb rosszra képes, vannak szavak, melyek sebeznek, és vannak, amelyek ölnek. Raf szerint a szerelem is kezdődhet egyetlen jellel, és egyetlen szóval meg is szakadhat. Egyetlen szóval, amelyet nem kellett volna kimondani. Talán azért öltöztetjük fel a valóságot szavakkal, mert félünk attól, hogy meztelenül meglássuk. Talán többet kellene hallgatnunk. Megtanulnunk figyelni. Semmit sem mondani. Csendben maradni. De nem mindegy ám, hogy milyen csendben! A csendnek egész skálája létezik:

lehet súlyos, feszült, intenzív. Van olyan csend, mely a távolságot és ürességet leplezi, van olyan csend, mikor az ember nem mer beszélni, van olyan csend, mikor nem akar semmit sem mondani, vagy nem csinál semmit, van olyan csend, mikor az ember becsukja a szemét, és nem törődik avval, ami – szerinte – nem tartozik rá: az egyik sem szépséges csend. Én a csillagok csendjéről beszélek, két ember csendjéről, mely telve van jellel és üzenettel, a cinkosság titkaival, a gyengédség lágy és puha csendjéről, mely mámorító, mint a szerelem. A halkan keringő csendről, a csend halk keringőjéről.

A szerelmesek semmit sem szeretnek annyira, mint a csendet. Milyen különös ez: mikor nem mondanak semmit, akkor értik meg egymást a legjobban... Raf mondta egy napon: „Az igazi szeretet arról ismerhető fel, hogy a másik csendje nem betöltendő űr többé, hanem tisztelnivaló cinkosság.” Mikor az ember szeret valakit, a szeretett személy olyan számára, akár az Isten: senkihez sem hasonlít, nincs szüksége arra, hogy beszéljen, mégis jelen van, a végtelenségből egy mosolyával megalkot téged, és mikor nagyon erősen gondolsz rá, elvisz egy nem létező világba – vagy olyanba, mely csak valahol máshol létezik.

Én rögtön észrevettem, még a csendben, még mielőtt beszélt volna, hogy Raf nem olyan, mint a többi felnőtt. Ti sok olyan felnőttet ismertek, akik végére járnak álmaiknak? Mert Raf, ő ilyen! Pedig eláru-
lom ám, hogy ő nem egy bácsi hanem csak egy kacifántos kisfiú.

9. A misztikus szertartás

Tudjátok, hogyan találkoztam először Szentlélek Herceggel? Ki fogtok nevetni, és azt hiszitek majd, hogy füllentek, pedig pontosan úgy történt minden, ahogy elmesélem.

Isten megadta nekem, hogy egészen kivételes emberekkel találkoz-hassam, akik barátaim lettek. Azért mondom, hogy „Isten megadta nekem”, mert ezeket az ember nem tudja előre megválasztani, és Isten az, aki szép sorban kiosztogatja az élet játékanak legfontosabb kártyáit: a találkozásokat. És mikor egészen kivételes emberekről beszélek, ezt nem azért mondom, mert ők az én barátaim, hanem azért, mert ők az élet énekét teli tüdőből zengik, míg mások csak szájuk sarkából sutyo-rásszák.

Rafael például olyan, mint egy gyufaszál; na nem azért, mert úgy néz ki, hanem mert annyi szeretet van benne, hogy képes lenne lángra lobbantani a világot. Rafael, mint már említettem, egy öreg repülőgépet vezet, és folyton Saint-Exupéryről beszél – úgy veszem ki szavai-ból, hogy az illető úr egy kis herceg lehetett, aki elrepült egy másik égitestre. Mikor először beszélt róla, úgy értettem, hogy Saint-Esprit, azaz Szentlélek – és ha már herceg, így is említettem, ha szóba került. Szentlélek Herceg, Raf erre nevetésben tört ki. Aztán elgondolkodva ismételte meg: „Szentlélek. Herceg. Szentlélek Herceg...” és hozzá-tette: „Csuda kis szent vagy te, tudod-e?” Na jó, ezt tudtam, csak azt nem, hogy ezzel hova akar kilyukadni. Aztán egy nap, mikor meg-érkezett, felkapott a földről, a végtelen felé emelt, szemeiben különös tűz lobogott, és azt mondta;

– Találkoztam veled... Szentlélek Herceggel!

Azt hittem, csak tréfál, de aztán elkezdett mesélni, olyan csudálatosan, hogy egyszercsak azon kaptam magam, hogy én is szeretnék vele találkozni.

– Gondolkozzál csak el azon, hogyan zajlik az életed – mondta Raf. – Valóban te választod-e a legfontosabb pillanatokot? De nem ám: azok maguktól érkeznek, és hatnak rád, ez minden. Olyan ez, mint a lelkesedés: benned történik, de nem tőled függ, de legalábbis nem az akaratodtól. Néha éveket akarsz valamit elérni, és mégse sikerül, vagy nem úgy, ahogy akarsz, és akkor azt mondd: „Nem ezt érdemeltem, nincs szerencsém, milyen szörnyű az élet.” Pedig megtettél minden tőled telhetőt. Csak az a baj, hogy a jóakarat, az nem tevékeny akarat, és a tevékeny akarat nem szükségszerűen Isten akarat. Máskor pedig semmit sem csinálsz, vagy semmi nagy dolgot, mégis minden egész könnyedén megy, minden sikerül a legkisebb gond nélkül. Néha elég egy mozdulat, egy tekintet, egy mosoly, és minden egycsapásra megoldódik. Másrészt pedig biztos észrevetted már: előfordul, hogy segítesz embereken, és cserébe fáradságodért csak közömbösséget és hálátlanságot kapsz. Fordítva pedig az is előfordul, hogy meghallgatsz valakit, akinek erre volt szüksége, és olyan köszönetet kapsz cserébe, mintha csodát tettél volna, pedig semmi mást nem tettél, csak odafigyeltél szavaira. Különös, nem? Nem mi és a mi kis akaratunk viszi előre a dolgokat, hanem a lélek állapota. Vagy ha úgy jobban tetszik, az a képességünk, ahogy a Szentlélek Herceggel kapcsolatot tartunk.

Az az igazság, hogy nem nagyon értettem, mit akart mondani ezzel Rafael. De annyira lelkesen beszélt, hogy nagyon figyeltem, és azt is mondta, hogy olyan mint én, nincs még egy a földön (más se hiányoznék már!), később gondolkoztam is azon, hogy a dolgok így maguktól zajlanak, a Szentlélek működésén keresztül. Aztán kettesben elmentünk meglátogatni Amorgent, aki íjászmester. Igen tiszteletreméltó bölcs öreg, én csak egy kis emberpalánta vagyok mellette, de ő mindig azt akarja, hogy egyenlő félként beszéljünk egymással, mert azt mondja, hogy én legalább annyit tudok, mint ő, ha nem többet.

Furcsa ember, nem olyan, mint a többi felnőtt, egyszer még azt is mondtam neki, hogy úgy érvel, mint egy nyolcéves kisfiú. – Tudjátok, hogy erre mit mondott? Azt, hogy ő 108 éves, de százéves korban az ember újrakezdi, úgyhogy ő éppen most újra 8 éves.... Nem tudom, higgyek-e neki, az az érzésem, hogy nagy komédiás, aki ügyesen leplezi játékát. Mindenesetre, ha 108 éves is, nem tűnik annyinak!

Szóval Szentlélek Hercegről beszélünk. Amorgen most is rengeteget tudott tanítani, mert hiába 8 éves csak, egyszer már tett az életben egy kört, és azért az elég nagy előny a láthatatlan dolgok megértésében... ott töltöttük nála az estét Rafaellel, és sose felejttem el, amit akkor láttam. Mert azt éreztem, hogy százéves bölcsességgel lettem gazdagabb. Vannak kislányok, akik jobban örülnének egy bonbonnak, de nekem, esküszöm, hogy ez az este igazi zacskó főnyeremény volt!

Hadd meséljem el. Kint a kertben beszélgettünk egész este, míg az éj leple el nem takart mindent, olyannyira, hogy tágra kellett mereszteni a szemünk, ha látni akartunk valamit. Akkor Amorgen felállt, az égre nézett és azt mondta: „Íme az éj, a csend és a szél, íme a pillanat teljessége.” Meg se szólaltunk, hagytuk, hogy beszéljen, mint egy kísértet, egy költő, egy próféta vagy egy őrült. Különben egy kicsi mindegyikből van benne. Azt mondta:

– Jázmin, menj és hozz két gyertyát! Rafael gyűjtsd meg őket, és tedd a céltábla két oldalára, ami ott van. Mostantól fogva nem beszélhetek, nem használhattok szavakat, amíg a nap ki nem oltja az éjszaka varázsát.

Jegyezzetek meg mindent, amit láttok, figyeljétek a szertartást, és mikor vége, csukjátok be szemeteket, nyugtassátok meg lelketeket és elmélkedjétek, barátaim.

„Gondoljatok az éjre, gondoljatok a csendre és a szélre, a pillanat teljességére.”

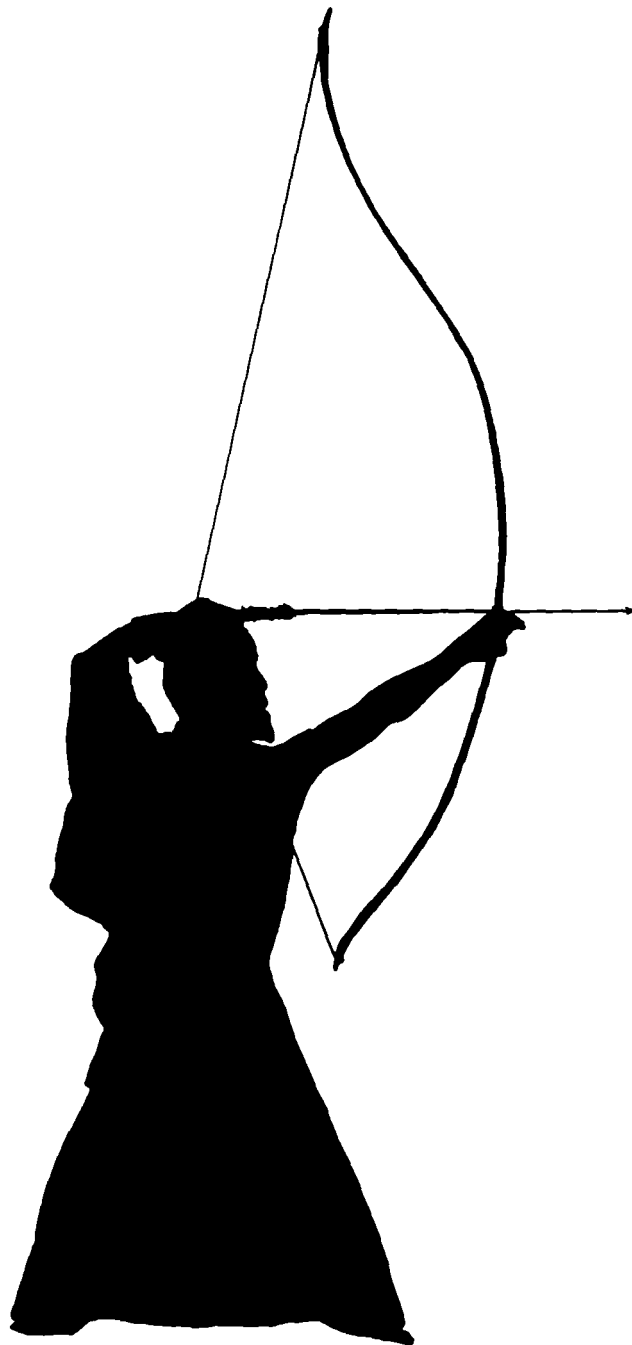
Egy kicsit megborzongtam ettől az egésztől, de aztán megtettem, amit kért. Rafaellel odatettük a gyertyákat, ahova mondta. Emlékszem, borzasztó messze volt a céltábla, és mivel nagyon sötét volt, alig

lehetett látni. Raf meggyújtotta a gyertyákat és visszamentünk. Megszámoltam a lépteimet: 61 volt! Sose hittem volna, hogy 28 méter ilyen messze van!

Amorgen leült a földre, törökülésben. Csak a körvonalait láttuk, úgy tűnt, mintha kővé vált volna: olyan mozdulatlan volt, mint egy szikla, ez egész különös hatást tett rám, azon tűnődtem, nem szállt-e át egy pillantást vetni a túlvilágra. Raf és én nem mertünk moccani, éreztük, hogy valami fontos történik majd, de nem tudtuk, micsoda. Nagyon sokáig vártunk, így, végül Amorgen felállt és lassan az ijjáért nyúlt.

A távolban a céltábla felismerhetetlen volt. A gyertyákat elfújta a szél. Szemünk már hozzászokott a sötétséghez, és a horizontot firkésze megpillantottuk a homályos kör alakú tárgyat. Amorgen tekintete a sötétségbe révedt, az íj hegye térdére támaszkodott, jobb keze finoman tapogatta a nyílvevesszőt. Megfeszítette az íjat, aztán minden nagyon gyorsan zajlott le. A nyíl kiröppent, suhogás, tompa ütődés, és Amorgen röviden felkiáltott. Aztán kilőtt egy másik nyilat, ugyanolyan magabiztossággal, mintha nem is célzott volna. Csak annyit mondott: „Valaki lőtt, és eltalálta a céltáblát.” Megtettük a 61 lépést.

hogy megnézzük, mi történt. Mintha csoda történt volna: a két nyílvessző egymás mellett a céltábla kellős közepén állt. Mikor kihúztuk őket, egészen rendkívüli látvány fogadott: a két egymás mellett lévő lyuk együtt a végtelen jelét alkotta. Hosszú ideig maradtunk ott a sötétségben és gondolkoztunk. Aztán hazatértünk. Én egész éjjel nem bírtam lehunyni a szemem. Képzeld csak el, ott ment el mellettem, egészen közel. Majdnem megérintettem... találkoztam Szentlélek Herceggel!

10. Szentlélek Herceg

Nyílvessző a célban. Most értettem meg igazán, hogy az embernek, akár az íjnak egy cél irányába kell kifeszülnie, mégpedig a helyes irányban. Ha ismerjük a mértéket, és belső kiegyensúlyozottsággal cselekszünk, célzás nélkül is célba érünk. Talán a végtelent is így érhetjük el igazán. Amorgen szerint: „megfejteti a láthatatlant”.

Sokat gondolkoztam ezen a nyílvessző-dolgon. Végül arra jutottam: ha a célt célzás nélkül, egyedül a lélek erejével ilyen biztosan eltaláljuk, hátha ez nemcsak egy mezőre kitett céltáblával lehetséges, hanem mindenféle céllal az életben. Erre Amorgen azt mondta, hogy ezzel én a tér és idő bonyolult problémáját feszegetem, és semmit sem értettem meg abból, amit ő magyarázott. Mindegy, azért én folytattam az okoskodásomat. Szóval: ha Amorgen pusztán avval éri el a célt, hogy elképzei a nyílvesszőt a céltábla közepén, biztos, hogy más célokkal is meg lehet ezt csinálni, és ez már igen-igen érdekes. Tudjátok követni, ugye? Mindig elérni a célt, és telibe találni! Tehát ahhoz, hogy ezt elérjük, azzal kell kezdeni, hogy elképzeljük, már célban is vagyunk. De nem ám csak az álmodozás kedvéért! Hanem azért, mert tényleg ott is látjuk magunkat. Lelki szemekkel persze, de a jövő valódi kivetítése nemcsak a képzelet játéka!

Legközelebb, ha találkozom a tanítónővel, meg fogom neki mondani: ahhoz, hogy régmúltba tudja ragozni az életét, egyszerre kell a jelenben „az előrelátható közeljövőben” élnie! Ezután biztos, hogy pótórákat fog rámsózni igeragozásból!

Térjünk vissza a tárgyra. Furcsa egy alak ez az Amorgen. Azt hiszem ő beszélt tele Raf fejét olyasmivel, hogy az ember semmivel nem jelentősebb a fűszálnál. Azonkívül sose mondja azt, hogy „én”, mert szerinte ő nem saját maga cselekszik, hanem valaki mozgatja őt. Jó, ezt már én is

megfigyeltem a sötétszürke felhőkkel és lelkesedéssel: ezek belülről fakadnak, de pontosan nem lehet tudni, honnan. De ennek alapján azt gondolni, hogy ez mindenre érvényes, hogy folyton valami láthatatlan erő cselekszik bennünk mihelyettünk, hát ebben azért nem vagyok annyira biztos. Amorgen persze az. Nem azt mondja, hogy „találkoztam”, hanem azt: „megadatott nekem, hogy találkozzam”. Néha ez egészen kifacsarodottan hangzik. Például nem azt mondja, hogy éhes vagyok, hanem, hogy „a tiszteletreméltó gyomor rendkívül üres”. El se merem képzelni, hogy mentegetőzne, ha sürgősen pipilnie kéne!

Akkor este, mikor célba lőtt, azt mondta: „valaki lőtt” Tényleg furcsa volt, úgy tűnt, nem is céloz, a nyilak mintha saját maguktól röppentek volna ki a kijelölt cél felé, akár a ragadozómadarak a zsákmányra. Tévédhetetlenül. Ez a varázslat, ez bizony a Szentlélek műve. A Szentlélek mindig ott van, ahol valami különös, megmagyarázhatatlan dolog történik.

Különös szerzet ám ez a Szentlélek Herceg! Ott lebeg a dolgok, emberek, a világ felett, megérinti szárnyaival a végtelenül kicsit, és továbbbszáll a végelenül nagy felé. Sose szűnik meg szárnyalása a föld és a túlvilág között. Végtelenül fontos feladata van. Ő adja át a Teremtő lehelletét a teremtménynek, akár az olimpiai lángot. Igen, ez az, Nélküle a természet lélektelen volna melyben semmi érdemes nem lenne. Ó általa történik minden, általa mozog igazából a világ. Ahol ő áthalad, sok minden megváltozik, új lendületet kap; finom remegések, villámló gondolatok és csodák is születnek. És mivel láthatatlan, ez igen jól megoldja a dolgokat: az emberek véletlenül, sorsból, körülményekről beszélnek. A Szentlélek pedig csodás áruhában repül, nyílsebesen, azúrpalotájába, új feladatok keresésére. Olyan, akár a vándormadár: ösztönösen szárnyal abba az irányba, ahol kedvező éghajlatot sejt. Nem annyira a szép és nagy dolgok vonzzák, hanem azok, amelyek nagysággal, tisztasággal és szépséggel teltek. Alapjában véve egy dolog fontos neki... és ez a lélek. A lélek, melyben minden megtörténhet. Ahol lelkesedés, remény, életöröm, barátság, ima van, nos, ott biztosak lehetünk, hogy a Szentlélek örömnépet ül!

Ahol hit van, ott van Ő is. Mindenütt, ahol a szívek kigyúlnak, ahol a fények fellángolnak, ahol lángok lobognak (akár a kandalló tűzében, akár a szemek mélyén), Szentlélek Herceg tartja a kanócot. Ezért van az, hogy ha tisztán akarunk látni, nem veszíthetjük el szemünk előtt a szellemet. Nem véletlenül mondják a bolondra, hogy szellemileg fogyatékos.

Mondtam Amorgennek, hogy én is azt szeretném, hogy a Szentlélek irányítson. Elmosolyodott, nekem meg az jutott eszembe, hogy hátha nekem is száz évet kell várnom arra, hogy a Szentlélek segítsen. De nem: még az olyan kis emberpalántának is joga van hozzá, mint én. De hogyan tudok vele találkozni? Amorgen azt mondta, hogy imádkozni kell, de igazán ám, nem azért hogy elhitesse a szomszédommal milyen szent életű vagyok, mert a templomban térdelék. Engedjük el magunkat, felejtjük el azt a hencegő ÉN-t, aki mindig össze-vissza beszél és megakadályozza hogy Isten halk hívását meghalljuk. Elfelejtteni a testem, a világ létezését és fénysebességgel repülni a végtelen felé. Hajaj! Milyen könnyű kimondani, de szeretnék megnézni titeket, hogyan tudjátok ezt megvalósítani!

Amorgen már rég bolygóközi utazáson volt, mikor én még a fűszálak rezdüléseit néztem. És itt... és itt kezdődött el minden! Mialatt a táncoló fűszálakat néztem, hirtelen én is egy picit fűszállá váltam. Megremegtem, mint a többi millió és millió testvérem a szellőben, reszkettem, mint az idő milliárdnyi pillanata, és hirtelen egy lehellet futott át rajtam. Behunytam a szememet, egészen könnyűnek éreztem magam, könnyűnek, mint a pára, mely az ég felé emelkedik. Hova tűnt ez a pára, mely én vagyok? Elillant! Nem tudom megmondani, mennyi ideig tartott mindez, az örökkévalóság egy pillanata volt, az időnkívüliségé, zárójelbe tett álomtöredék életem mondatában. És akkor megértettem, mi az imádság. Amorgen odajött hozzám:

- Mi újság, kis hercegnőm? Olyan különös vagy!
 - ... Olyan... teljesen testetlennek érzem magam...
- Megveregette az arcomat és mosolyogva mondta:
- Jól van, jól van, Ahogy elnézlek, még egész jó húsban vagy!

11. Harapj bele az almába!

Carpe Diem-Halleluja-Heuréka: Emlékszel, ugye?

Ó tudom, hogy mit gondoltok. Azt mondjátok: azért mégse egy ilyen öklömnyi emberpalánta adjon nekünk erkölcsi leckét! De hát miért ne, erre válaszoljatok!

Már milliárd és milliárd másodpercet éltem át, és talán éppen annyit tudok, mint az öreg Amorgen, aki pedig 108 éves.

Egyszer álmomban megtapasztaltam az élet túlsó oldalát. Megkísértett az ördög, és azt akarta elhíttetni velem, hogy Isten egy butaság. Erre én tisztességtelen konkurenciával vádoltam meg őt, amit elég rossz néven is vett. Aztán már nem igazán emlékszem, mi történt, a lényeg az, hogy meghaltam. Akkor felébredtem. Gyakran gondolkoztam ezen utólag: mikor valaki meghal álmában felébred. Hát persze! Ez teljesen normális dolog, hiszen úgyse tudjuk elképzelni mi van a halál után! És talán az étellel ugyanígy van. Lehet, hogy az élet is álom, és mikor meghalunk, akkor ébredünk fel igazán. A jóra. Az igazi életre.

Végül is: ki tudja ezt megmondani? Majd később fogjuk meglátni, a halálunk pillanatában. Erről jut eszembe, szerintetek milyen a halál pillanata? Mikor valaki még olyan kicsi mint én, elég messze kell a jövőbe néznie, hogy ezt elképzelje. Ez a megelőlegezett jövő idő, de mennyire földöntúli méretekben. Szeretném tudni, mire gondol az ember a halála pillanatában, mert hogyha ezt már a születésünkkor tudnánk, talán másképpen élnénk...

Azt már tudom, hogy mikor valaki végignéz az életén, az átélt sokmilliárd pillanaton, a számtalan találkozáson, tettén, mozdulatán, felismeri, hogy nem az akarattal történő cselekvés pillanatai remegnek leg-

mélyebben belsejében, hanem azok az események, melyeket nem látott előre, nem ő idézett elő, melyek betöltik lényünket, mint a víz a földet, és megtermékenyítik, életünk magocskáját. Akkor kinyílunk, kitárulunk, virágzunk, és gyümölcsöt hozunk. Az élet zamatosná válik, szinte jól esne beléharapni!

Erről jut eszembe Fred. Még nem beszéltem róla nektek. Pedig nagyon nagy barátom, majdnem akkora mint Raf. Persze nem természetére mondom, hanem arra helyre, melyet szívemben elfoglal. Fred szerint ahhoz, hogy jól érezzük magunkat, magasra kell kerülni. Így aztán ő abba se hagyja a hegymászást, megmássza a legmagasabb csúcokat is. Kicsit olyan, mint Raf: ő is mindig a magasságot keresi. Egyszer megkérdeztem tőle: „Neked mit jelent az élet értelme?” Elmosolyodott, megvakarta a fejét és így válaszolt:

– Annyira egyszerű, hogy nincs is mit mondanom róla. Az egész annyira természetes. Kicsit olyan ez, mint az alma. Ott van a zsebedben érzed, hogy kerek és lédús, már előre élvezed az ízét. Az ígéret illatát hordozza. Kivárod a végső pillanatot, megvárod, míg felérsz a hegycsúcsra, erőd cserben hagy. Akkor kiveszed a zsebedből, a ruha-ujjaddal szépen kifényesíted, és gyönyörködve nézed, ahogy a napfény megcsillan rajta. Olyan illat árad belőle, hogy a nyál összefut a szádban. És ez az a pillanat. A pillanat, melyben egy egészen egyszerű almában az egész élet zamata sűrűsödik.

Ha viszont egy almáskertben jársz akkor a dolog egészen más-képpen áll. Annyi almád van, hogy nem tudsz vele mit kezdeni. Pukkadásig eheted magad, mégse fogod soha megérteni, milyen mennyei lehet egy alma íze. Mit lehet ehhez hozzáfűzni?

A történetem éppolyan egyszerű, mint ezé az almáé. És soha semmilyen szó nem lesz képes megértetni a sóvárogva vágyott gyümölcs zamatát.

Én értem Fred szavait. A legfontosabb az élet íze, szürcsölni kell a létezés zamatát. Egészen fantasztikus ajándék, ha jól belegondolunk. Tényleg fantasztikus.

– Az nem változik, de megváltoztatja őt az, hogy nézzük, ízleljük, érezzük. Érted?

Az élet egész titka a te szemedben van. Elég csak azt gyakorolni, hogy áthatol a dolgok felszínén. És jegyezd meg jól: ha úgy tűnik, hogy sötétségbe borul a világmindenség, az nem azért van, mert az ajtók becsukódnak előtted, hanem azért, mert tekinteted elrejtőzik a fény elől.

12. Hogyan ismerjük fel Isten szeme villanását?

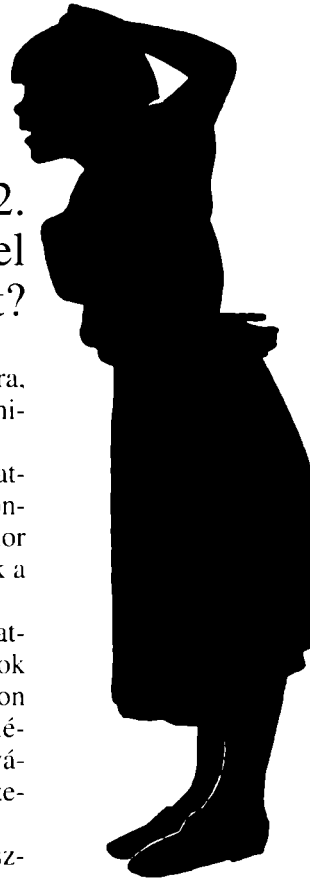
Mikor az élet titkának mélyére akarunk hatolni, ügyeljünk arra, hogy ne tévesszük el a jeleket. Kis gyakorlattal ez elég egyszerű, hiszen Isten szeme villanása mindenütt megtalálható.

Először is, Isten mindenhol ott van, ahol fény van. A fény láthatatlan, amit látunk, azok a megvilágított dolgok. Nos, Isten ehhez hasonlít: Ő láthatatlan; mi az általa megvilágított dolgokat látjuk. És mikor valamire rásüt a nap, biztosak lehetünk benne, hogy Isten látja annak a fénynek legalább egy sugarát!

Isten ott van a nappal fényében, az éjszakai holdban, holdfogyatkozáskor ott tűnik fel a csillagok csendes tisztaságában. A templomok és katedrálisok építői mindent megtettek, hogy Isten behatolhasson művükbe, amikor csak akar: ablakokon, rozettákon keresztül. De léteznek ám más fények is: a patak csillogásában, az őszi levél aranyában, a mosolygó fogak gyöngyén, a harmatcseppeken, és a mama szemében, mikor gyengéd mosollyal tekint le rám.

A szemeid közvetítik számodra a külső fényt, és szemeiden keresztül látja meg a világ belső fényedet. Ugye észrevetted? A szemeiden keresztül kapsz és adsz. Ahogy Fred mondta, a szemeid azért vannak, hogy áthatolj velük a dolgok felszínén.

Először nem értettem igazán, miért mondják az emberek, mikor imádkoznak, hogy „Szabadíts meg Uram vakságomtól!” Meg is kérdeztem Rafot, mit akarnak ezzel mondani. Azt válaszolta, hogy nem látnak, és ettől kérnek szabadulást. Hát ezt nem értettem: „Ez nem létezik! Ennyi ember, és mind vak... Szegények!” Raf azt válaszolta erre, hogy én is vak vagyok. Mire én azt mondtam: „Már ne is haragudj, de én teljesen tisztán látok!” Erre ő azt mondta: „Egyáltalán

nem!”, és ez nagyon bosszantott. Úgy éreztem, hogy csak azért mond ilyeneket, hogy dühbe hozzon. Akkor megkérdezte:

– Ha annyira tisztán látsz, meg tudod-e nekem mondani, milyen színű a szél, hogy hol lakik a Szentlélek, és mi fog történni holnap? Meg tudod-e mondani, hogy mai találkozásaid megváltoztatják-e az életed, vagy néhány nap múlva már el is felejtetted őket? Meg tudod-e mondani, mi van a látóhatáron túl? És hogy miért csak éjszaka látod a csillagokat?

Tátva maradt a szám. Persze hogy nem tudtam válaszolni ezekre a kérdésekre!

– A tanulság – mondta Raf –, hogy csak a jelen és látható világot látjuk. A jövő és a láthatatlan világ meghaladja felfogóképességünket.

– És Amorgen? Ő meg tudja fejteni a láthatatlant, nem?

– Megfejtji, ez igaz, de csak Szentlélek segítségével. Azért kell olyan sokáig elmélkednie előtte. Hogy tisztán lásson. De ő sem a szemével lát. Emlékszel, mit mondott Saint-Exupéry kis hercege: „Jól csak a szívével lát az ember. Ami lényeges, az a szemnek láthatatlan.”

Így aztán megértettem valami rendkívül fontosat: nincs olyan, hogy elrejtett igazság. Az igazság nem rejtőzik el. A mi különös vakságunk akadályoz meg abban, hogy felismerjük... Eggyel több ok, hogy figyeljünk Isten szemvillanására! Meg kell vallanom, Raf felnyitotta a szememet! Mert ez a felfedezés teljesen megváltoztatta az imámat. Általában ha imádkozunk, mindenfélét kérünk Istentől, amit abban a pillanatban jónak gondolunk. De mivel vakok vagyunk, honnan tudhatjuk, hogy később is jó lesz az, amit kérünk. Az ember elgondol valamit, imádkozik, hogy sikerüljön, és a dolog nem sikerül. Akkor meginog a hite, és azt mondja: „Ha Isten létezne, biztosan igazságot tenne!” Milyen érdekes: ha valamiért neheztelünk Istenre, mert nem teljesítette egy kérésünket; azzal bosszuljuk meg magunkat, hogy azt mondjuk, nem is létezik! Azért csak mondjad nyugodtan, Isten úgyis elnézően mosolyog rajtad!

Egyébként biztos vagyok benne, hogy ha Isten teljesítené minden kívánságunkat, az eredmény katasztrofális lenne! Megvalósítaná minden szeszélyünket, és csak később döbbennék rá, hogy tévedtünk. Akkor Istenhez fordulnánk, és azt kérdeznénk tőle: „Miért hagytad ezt?” Sokkal jobb ennél, ha Isten akaratára hagyatkozunk, és nem kívánunk mást, csak amit ő akar. Minden egyéb gőg, hiúság, és vakság. Most már, ha imádkozom, nem kérek semmit Istentől. Mit is kérhetnék, hiszen vak vagyok, és nem tudom megkülönböztetni a jót a rossztól. Ami ma jó, holnap lehet, hogy már rossznak fog látszani. Imám már csak öt szóból áll, mely sohasem változik: „Legyen meg a te akaratod!” Istennek legyen hála... Köszönöm Istenem!

Kezdetben alig vettem észre Isten lábnyomait. Azt hittem, hogy Isten csak a szent dolgokban van jelen, hogy csak ünnepélyesen lehet vele találkozni, mint például a vasárnapi misén. Nos, ez egyáltalán nem így van. Isten mindenhol jelen van. Pusztán abból az okból kifolyólag, hogy az egész világot ő teremtette. Ott van a víz csobogásában, a madár énekében, az emberek izzadtságában, és minden adakozó szívben.

A legkisebb dolgok is istenivé válnak, ha belső lendülettel végezzük őket. Például a mama szendvicsei sem pusztán két szelet kenyérből állnak, egy szelet sonkával a közepén. Beleteszi gyengédségét, és arra gondol közben, hogy az ő kislánya milyen élvezettel harap majd bele, ha éhes lesz. És az igaz is, hogy egészen mennyei a szendvicse! Aztán ott vannak a bonbonok, melyeket a mama a zsebembe dug: egészen fenséges ízűek, és a gyengédség olyan zamatát érzem bennük, mintha kis bonbon-Istenek lennének! Mintha a kis Jézus csúszna le bársonyruhában a torkomon. Minden alkalommal elolvadok tőlük!

Isten hát a felelős az egész Teremtésért, azt is mondhatnánk, hogy Ő a Nagy Tervező. Ez már valami! Egyébként, ha nem vagytok elégedettek, mint bérlők, csak szólnotok kell: „Kérem a tulajdonost!”

Isten egy szempillantás múlva már melletted van és megkérdezi: „Miről van szó, kérem?”

Isten azt akarja, hogy az emberek földjén mindenki elégedett legyen. Csak az a baj, hogy az emberek nem mernek szólni neki mikor rosszul mennek a dolgok. Azt gondolják: „Ugyan már, majd pont ezzel fog foglalkozni!” Nos, neki pont ez az öröme: jelen legyen, mikor szükség van rá, és válaszolhasson, mikor kérdezik, csak egy feltétele van, amint már mondtam: hogy hívjuk őt, mert ő nem akarja feszegetni a mi ajtónkat. Tegyétek hát meg neki ezt az örömet! kérjétek a segítségét! Ez velem is gyakran előfordul! Meghívom őt belső váramba, és amikor bent van... hop! felvonom a függőhidat, és csak kettesben beszélgetünk. Tanácsokat ad, hogyan ápoljam belső kertemet, elmondja, mit tegyek, hogy a virágaim kinyíljanak, fáim gyümölcsökkel teljenek, és a gyökerek mélyre hatoljanak. Néha persze egy kicsit kéreti magát, és várankoztat egy-két napig, de végül mindig megérkezik. Nem feltétlenül azonnal válaszol, nem játssza meg magát, s egyébként is hadd áruljam el: kérdéseimre nem válaszokkal felel, hanem kérdésekkel. Soha nem mondja: „Tedd ezt, tedd azt!” ...A lelkiismeret hangján szólal meg, és azt mondja: „Nem gondolod, hogy...?” Így mindig úgy érzed, szabad vagy, miközben Isten akaratát teljesíted... Bizony, bizony.

Olyan az Isten, mint egy édesapa. Komolynak tűnik, nehéz megközelíteni, mindig azt gondolod, van neki épp elég dolga, komoly, fontos dolgok, míg végül észre nem veszed, hogy belül telve van gyöngédséggel, és ha nem is nagyon akarja mutatni, borzasztó büszke, hogy az ő gyereke vagy.

13. Mitől függ az emberiség jövője?

Isten olyan furfangos, hogy azért, hogy soha ne tudd őt elfelejteni, beléd helyezett egy pici darabot saját lényéből. Egyszer Raf igen különöset mondott valami szoborról, ami mindannyiunk belsejében ott van.

– A földön itt vannak Isten morzsái, az öröklét töredékei, az igazság pici darabjai. Mindenhol, mindig, most és mindörökké. Minden itt van már, mégis mindent nekünk kell megcsinálnunk. Olyan ez, mintha Isten odaadna neked egy márványtömböt: éppen elég szabadságot, tehetséget és szellemet kaptál ahhoz, hogy eldöntsd, mit csinálsz belőle. Lehetőleg valami szépet. Például egy szobrot. De ha jól meggondolod: bár a szobor a te kezeid között születik meg, a te vésőütéseid formálják, igazából mégse te teremtetted. Már eredetileg is ott volt a márványtömbben. Te voltál az, aki az anyagból elővárazsoltad, és a napvilágra hoztad. De ha Isten nem adott volna neked anyagot és szellemet, nem lett volna lehetőséged létrehozni a szobrot.

Nos, most képzeld azt, hogy ez a márványtömb a te életed. Isten elég szabadságot, tehetséget és szellemet adott neked ahhoz, hogy valamit kezdjél vele. Ha lehetséges, valami sikereset – például egy boldog sorsot. De ha jól meggondolod: ez a sors, mely a te erőfeszítéseid nyomán születik, a te utad nyomán, nem igazán a te választásod volt. Életed márványtömbjében ez már benne foglaltatott. Te voltál az, aki elővárazsoltad, és a napvilágra hoztad. Ha Isten nem adott volna neked testet és lelket, nem lett volna lehetőséged élni az életed.

Sokat gondolkoztam ezen: ki kell faragni életünket, formába kell önteni, hagynunk kell, hogy egy kis patina is megjeljen rajta; a nyers

sziklát át kell formálni és megcsiszolni, hogy valami szoborforma kialakuljon. Néha szinte Michelangelonak képzelem magam.

Vannak dolgok, amelyek meghaladják felfogóképességemet. Az emberek állandóan a békéről beszélnek, közben pedig folyton háborúznak. Minél inkább megvan mindenük a boldogsághoz, annál kevésbé boldogok. Elég furcsa, nem? Nem egészen értem ezt. Egyszer beszéltem erről Mihály testvérrrel, aki szerintem Isten követe. Mikor beszél, nincs olyan, hogy semmiségekkel traktál, hanem mindig nagy lírai előadásokat tart, melyek a lelket az ég felé emelik. Mikor a Carpe Diem-Halleluja-Heurékához hasonló beszédeket mondja, olyan mennyei magaslatokba emelkedik, hogy a hideg futkároz az emberek hátán, a mise végén felállnak és tapsolnak. Egyik nap mutatóujját az égre emelte, és az emberek teljesen kővé váltak az isteni jelenléttől. Azt mondta:

– Az ember ahelyett, hogy a világ meghódításán, gondolkodnék, inkább azzal foglalkozzon, hogy saját belső szuverenitását próbálja visszaszerezni. Meg kellene tanulnotok végre egy kis rendet teremteni saját titkos kertekben, kigyomlálni a határozatlanság, önzés, mohóság és gőg folyondárjait, és egy kicsit jobban ápolni a biztonság, öröm és megosztás virágait...

„Kedves híveim! A héten egy kislány látogatott meg, és meg kellett állapítanom, hogy gyermeki erkölcsisége igen határozott előrehaladást mutat! Talán rendben is van ez így, hogy a gyerekek kezdenek egy kicsit kevésbé hasonlítani saját korukra, és jobban Istenre... Nos, markoljatok ebből a nemes vetőmagból, és gondosan vigyázzatok rá! Mert csodálatos virágokat hozhat, és talán nincs ennél fontosabb az emberiség jövője szempontjából!...”

Na, ez egy kicsit erős volt, gondoltam magamban, el is pirultam, mivel az a kislány... tudom ám, hogy kicsoda! Újból meglátogattam és megkérdeztem:

– Mire jó az, ha imádkozom, mikor úgyis csak egyedül csinálom, mialatt a többiek másra sem gondolnak, csak háborúskodásra! Azt hiszed, hogy egy olyan kis tökmag, mint én, meg tudja változtatni az emberiség jövőjét?!

– Igen Jázmin, pontosan ezt gondolom! Először is nem te imádkozol egyedül. Ezrek és ezrek, talán milliók is imádkoznak szerte a világon, most, ebben a pillanatban is. Igen, ebben a pillanatban... Ez az, amit szent közösségnek hívnak. Te ezt nem látod, de Isten látja.

– És Ő hogyan látja?

– Mikor te felnézel a holdra, vagy egy csillagra, nos lehet, hogy abban a pillanatban a világ másik felén egy kislány, akit te nem ismersz, pontosan ugyanúgy nézi a holdat, vagy a te csillagodat. Isten felülről látja a dolgokat: egyszerre látja Jázmint és a másik kislányt a világ túlsó felén... Érted?

– De onnan fentről, hogyan lát meg pont minket annyi ezer és ezer ember között?

– Figyelj csak... Próbáld elképzelni, hogy mikor imádkozol, egy kis lámpássá válsz. Mikor a többi ember imádkozik, ez olyan, mintha megannyi kis lámpás világítaná meg az éjszakát. És akkor, hála Istennek, a Szentléleknek, és a szentek közösségének, az ég visszatükrözi fényüket és megvilágítja a világot. Ezért tud megmaradni a világ. Ha senki sem imádkozna, nem lenne több fény, és az egész világ sötétségbe és káoszba zuhanna.

Ezért fontos a te imád, Jázmin. Még ha egyedül imádkoznál is, ha te lennél az egyetlen világító lámpás, még az is megmentené a világot.

Szeretem Mihály testvért hallgatni. Isten megvilágosította őt, és mivel ő is világít, segít nekem tisztán látni! Egy kicsit azért megrettenem, mert az jutott eszembe, hogy egyik este kis híján elfelejtettem imádkozni, és akkor előfordulhatott volna, hogy az egész világ sötétségbe borul. Én nem is gondoltam, hogy ilyen nagyon fontos valaki vagyok, na nem!... De Mihály testvér azt is mondta, hogy imádkozni nemcsak szavakkal lehet, hanem szeretetünket mindenki felé árasztva,

minden nap, mint mikor valaki lámpást tesz egy sötét szobába. Tehát belülről kell megvilágosodnunk ahhoz, hogy kifelé is világítsunk.

Mihály testvér néha bizony alaposan fenéken billenti az emberek lelkiismeretét. De annyi szeretet van a szemeiben, hogy a hívek térdre borulnak tőle. Talán ezért is akar egy csomó barátom pap lenni. Egyszer megkérdeztem tőle:

– Mihály testvér, mit jelent az, hogy szeretni?

– Az a vágy, hogy örömet okozzunk, pusztán az örömszerzés öröméért...

– Gratis pro Deo? – kérdeztem.

– Bravó! Pontosan ez: az Isten szerelméért. A másik emberben az ő képmását, nem is a magadét kell szeretned, hanem Isten visszatükröződését.

– És szerinted lehet az ember Istenbe szerelmes? Az nem bűn?

– Éppen ellenkezőleg! Ez maga a szentség!

– És ha nagyon-nagyon szeretünk, nagyon-nagyon boldogok leszünk?

– Így igaz, hisz jól tudod!

– Jó, jó, de sokan azt mondják: „Hogy is legyek boldog, mikor azok az emberek, akiket szeretek, boldogtalanok?...”

– Nos, hát akkor egy boldogtalanul több lesz! Azt hiszed, ez bárkit is boldogítana? Senkit a világon! Mindenki ott kucorog a saját vackában, és várja, hogy valaki előlépjön, és példát mutasson boldogságból!

– Akkor mit kell csinálni?

– Szeretni nem azt jelenti, hogy másokat boldoggá akarunk tenni. Szeretni azt jelenti, hogy mi magunk boldogok vagyunk, és ezt a boldogságot másoknak is felkínáljuk.

– Kezdem már érteni! – mondtam.

Az az igazság, hogy azért nem teljesen értettem. Némi gondolkodás után úgy döntöttem, hogy a szeretet is valahogy a Carpe Diem-Halleluja-Heuréka történethez tartozik.

Mihály testvér elég nagy hatással van rám, mert minden alkalommal, mikor rámnéz, olyan, mintha átlátna rajtam. Már hozzászokott ahhoz, hogy megfejtse a láthatatlant, és így egy szempillantás alatt, olvas érzéseidben, mintha a szemed egy térkép lenne, vagy egy történelemlékönyv, vagy időjárásjelentés bensőd állapotáról. Például egészen biztos vagyok benne, hogy kitalálta: szerelmes vagyok Istenbe... És ráadásul nemcsak a láthatatlant fejt meg, hanem a görögöt, latint és hébert is, ami elég bosszantó, mert még Raffal közös titkunkat is érti!...

Mihály testvér tele van mindenféle furcsa nevű baráttal, mint például Platón, Arisztotelész, Plutarkosz, Aranyszájú Szent János, vagy Epiktétosz. A legutolsóra jól emlékszem, azt hiszem, egyszer ő mondta: „Az embereket nem azok a dolgok teszik boldogtalanná, amelyek velük történnek, hanem a szemlélet, mellyel azokat nézik.” Eszembe jutottak az én sötétszürke felhőim, és szóltam Mihály testvérnek, hogy szeretnék ezzel az Epiktétósszal találkozni, éppen csak egy kis beszélgetésre. Jót nevetett – és azt mondta, hogy ez teljességgel lehetetlen.

– De miért az? Azt gondolod, hogy túl kicsi vagyok?

Tovább nevetett.

– Dehogyan, inkább ő túl öreg!

– Ó... és hány éves?

– Nem jár messze a 2000-től!

– És akkor mi van? Én ismerek egy idős mestert, aki 108 éves, és nagyon jóban vagyunk!

– Az lehet, kicsi Jázmin, de Epiktétosz már régen meghalt...

– Vagy úgy, akkor meg kell várni, hogy a túlvilágra kerüljek, ha találkozni akarok vele?

– Bizony, ez így van!

– Kár! Annyi mindent akartam mondani neki... Remélem, hogy majd akkor is eszembe fog jutni!

Megkérdeztem Mihály testvért, hogy miért találkozik olyanokkal, akik már régen meghaltak. Azt mondta, hogy azért, mert nekik sokkal több mondanivalójuk van mint az élőknek.

– A bölcsességük miatt?

– Kétségtelenül. De főleg azért, mert általuk össze tudom gyűjteni az örökkévalóság töredékeit.

– Az mit jelent, hogy örökkévalóság töredékei?

Elmosolyodott, mint mikor az ég kiderül és elűzi a bánatos lelkekben gomolygó ködöt:

– Egy kicsit olyan ez, mint a kirakós játék. Szétszórt kis darabkákból kell összefüggően összeállítanod az egészet. Az igazság kis darabkát rakogatom egymás mellé. Ez kedvenc időtöltésem...

– És ha elkészültél, mi van a kirakott képen?

– Azt még nem tudom. Miért, te mire gondolsz?

– Azt hiszem, az Isten képmása lesz... Vagy nem?

14. Halkszavú fohász

Előfordult már velem, hogy önmarcangoló kérdéseket tettem fel. De ez mégsem ama bizonyos keserű pohár! Szent kísérletnek érzem, sőt szent megpróbáltatásnak! Mihály testvér gyakran ismétli egyik görög cimborája mondását: „Istenem, adj nekem bátorságot hogy változtatni tudjak a változtathatón, türelmet hogy elfogadjam a megváltoztathatatlan és bölcsességet, hogy a kettőt meg tudjam különböztetni egymástól.”

Mily nehéz átvergődni a lélek sivatagán. De amikor fejed fölött – és mindenütt körülötted – ezer és ezer csillag fénye ragyog, amikor a csend az örökkévalóság csókjával érinti nyakad finom ívét, nos olyankor, esküszöm neked, az egész lényed beleremeg, valami láthatatlan földindulás forgatja fel gondolataidat. Később ziláltan, szanaszét, egymásba gabalyodva találsz, és meg kell rostálnod őket, hogy össze ne keveredjenek a porszemek az aranyszemcsékkel... Mikor már így minden összerázódott benned, egész biztosan arra is képes vagy, hogy a bűvölet szemcséit, az új eszmék aranyszemcséivé nemesítsd. Carpe Diem-Halleluja-Heuréka!

Isten erszényében rengeteg szézám akad. Ő még Ali Babánál is erősebb, sokkal erősebb. Bármikor azt mondhatja: „Ember, tárd ki a szíved!” és az ember kitarja szívét, hiszen ezt a helyet szemelte ki Isten találkahelynek mikor meg akar látogatni valakit.

Ma reggel olyan boldog voltam, hogy legszívesebben az egész világot törékeny karjaimba zártam volna, hogy elhalmozzam: csókjaimmal, a gyöngédség fényével cirógassam – ahogy a mama szokott cirógatni, amikor bánatos vagyok. Talán a világ is jobb kerékvágásba

zökkenne, ha ezt megtehetném: fejünk fölött nem sötétszürke felhők gomolyognának, hanem – ameddig csak a szem ellát – a kék ég derengene föl, a végtelenbe nyúló kék ég, semmi más! Talán az embereknek is mosolyra derülne ajkuk, hiszen megéreznék a szeretet melegét. Ez lenne csak a jó világ nemdebár? Meghívnánk Szentlélek Herceget, hogy koccintson velünk az életre, a szerelemre, az örökkévalóságra! Fölcsendülne az ének az éjszakában, a szelek szárnyán szállna a dal. Amorgen megtanítaná az embereket, a pillanat teljességére. Mihály testvér nem tudna eltelni a millió és millió ég felé emelkedő fény látványával. Rafhoz csődülnének a kliensek: a *Spirit of Wonder* lenne az új idők üdvöskéje! Az ám! Minden emberben lángra lobbanna ismét a Csodálkozás Szelleme... Nagy és Szent nap lenne ez!

Amikor a szíved repes az örömtől, másokat is boldoggá szeretnél tenni. Olyannyira, hogy szíved összes melegével szorítanád kebledre őket, egyre erősebben, mintha te magad egy picit a részük volnál, ők pedig a te részecskéid volnának. Sőt – és ezt nem igazán sikerült megértenem –, de Raf állítja, hogy a szívnek ez a csodája segíti világra a gyermekeket.

Ma reggel úgy éreztem, hogy az élet telides-tele van élvezetes ízzel, zamatos nedűvel, – olyannyira, hogy kedvem támadt tele szájjal, mohón beleharapni. Még a szemem is káprázott a gyönyörűségtől.

Fredre gondoltam, az ő almás-történetére: „Az élet minden titka a szemedben rejlik. Elég ha megpróbálsz átlátni a dolgok felszínén.” Mit mondjak, pontosan ez volt az a reggel, amikor fényárban úszott a világ. Minden oly világossá vált, hogy át lehetett látni a dolgok felületén, megszűnt a csalóka látszat! Az volt az érzésem, hogy egy láthatatlan kéz simogatja a tájat és mindent gyönyörűvé varázsol: a madarak, a fák, a falevelek, a fűszálak – minden csudaszép lett, amint megérezte a szeretet melegét. Tudod, az ember is valósággal megszépül, amikor úgy érzi: szeretik... Nézd csak meg a virágokat, hogyan nyílnak ki reggel, amikor a nap megsimogatja őket sugaraival – azért válnak tün-

dérivé, mert befogadják a szépséget; azt is mondhatnánk, hogy a kegyelem érinti meg őket.

Én csodálatosan éreztem magam ebben a fényzuhatagban és olyan boldogan szívtam magamba a levegőt, mintha most jutottam volna levegőhöz, először. Olyan ez, mintha az Isten körül lebegő füstből lélegzenék be egy keveset. Magam is füstként szerettem volna fölszállni, hogy még könnyebbnek érezzem magam, majd a levegő része legyek, amelyet mindannyian belélegzünk. Az lenne az igazi, ha így elillanhatnék, húhá!... – csak úgy, a végtelenbe... Elszórakoznék, mint Szentlélek Herceg, ott lennék mindenütt, de közben nem lennék sehol és senki nem tudná – senki más, csak Isten. Mosollyá válva egy nagyon-nagyon szomorú ember ajkaira telepednék. Nevető hangba bújva fölvidítanék egy asztaltársaságot. A csók ízévé válva a szerelmesek szívének legelrejtettebb zugában rejtőznék el. Fölkeresném a nehezen boldoguló embereket, egy lajtorján felmásznék tudatalattijuk harmadik emeletéig és ezt suttognám nekik: „Örülj az életnek! Túl rövid az élet ahhoz, hogy takaréklángon égj. – Ma kell boldognak lenned... Itt és most! Carpe Diem! Carpe Diem!...” Szavain biztos visszhangra találnának fejükben. Én pedig kireteszelném ajtaikat, segítenék nekik kivergődni a labirintusból, nem hagynám magukba roskadni őket, fölráznám a bennük szunnyadó emberkét, megtanítanám, hogyan felejtsek el képzelet-szülte gondjaikat, és arra kötelezném őket, hogy a fény felé vessék tekintetüket, nehogy a vaksötétben tapogatózva teljesen magukra maradjanak, és még...

Sikerülni fog csillogást lopni szemükbe, ez nekem menni fog!... Úgy fogják habzsolni az életet, akár egy zamatos almát, de előbb fel kell majd menniük a hegy tetőre, ahogy ezt Fred tette, hogy kiérdemeljék, igen, hogy megérdemeljék a fennséges zamatot. Arra tanítanám őket, hogy nagyon-nagyon erősen gondolnak Istenre, minden cselekedetük imádsággá válik. És mivelhogy Isten szereti, ha imádságos lélekkel járulunk színe elé, mindenki elégedett lesz: Isten is nagyobb kedvvel lát hozzá az újabb és újabb csodatevéshez.

...Jázmin, nem gondolod, hogy túl messzire merészkedsz? Ha így haladsz, nemsokára magának a Jóistennek képzeled magad – nem így van ez, csak úgy véletlenül?

El is pirultam, mert igenis, megvallom: egyre inkább annak képzeltem magam... De én azt hiszem, ő megbocsájt amiért el akartam foglalni helyét. Mi vagyok én, csak egy kis tökmag, s így a vétkem is ezzel arányos: nem más, talán, csak egy piciny bűnöcske! Nekem arra van szükségem, hogy az én Istenem nagyon-nagyon szeressen engem. Bár tudatában vagyok, hogy Isten mindenkié, ez nálam nem számít, úgy teszek, mintha egyes-egyedül az enyém lenne. Mintha én lennék a kis kedvence a többmilliárdnyi ember és fűszál között. Egyébként,

olyan teremtés, mint én, nem mindennap születik a nap alatt – na! Ez sok munkát igényel Istentől, a fáradságos munka után pedig lepihen. Egy kis kacérságot ide, egy rosszaságot oda, vidámságot fent, sejtelmességet lent – s amikor Isten mindezt egyazon személybe gyúrja, az eredmény egy csillogó, ízes, pezsdítő koktél – a neve pedig Jázmin.

Na jó, hogy bűnbocsánatot nyerek amiért el akartam foglalni Isten helyét, most teljesen összehúszom magam. Elrejtőzöm a milliárdnyi fűszál közé és imával fordulok hozzá. De nem öntöm szavakba imám. A szellő zenéjébe foglalom, minden belső erőmmel. Szentlélek Herceg lesz a fűszálak seregének főparancsnoka! Vagy méginkább: Ő lesz a karmester! És a lágy esti szélben.

napszentületkor minden fűszál az Isten által megadott hangon zeng éneket, és olyan harmonikus és szép himnusz száll Isten felé, hogy beleborzong a háta és hogy... igen, talán még az is megeshet, hogy szeme könnybe lábad.

Tegnap este, mielőtt álomba merültem volna, így szóltam Istenhez: „Legyen meg a Te akaratod!” Utána azon tűnődtem el, hogy talán kedvesebben is fogalmazhattam volna, hiszen senki más nem mentheti meg a világ szépségét, egyedül Ő... Így hát rövid gondolkodás után azt mondtam: „Legyen ünnep a Te akaratod!”

Namármost, tudod-e, mi történt? Elmosolyodott és esküszöm neked...csodásan csillant rám szeme!

Tartalom

1. Szent misztérium	11
2. A lélek tájain	14
3. A két ór példázata	17
4. Az odaadás ereje	23
5. Buzogjon föl a forrás!	28
6. Carpe Diem	32
7. A „Spirit of Wonder”	38
8. A Szeretet Sz- emlélet	42
9. A misztikus szertartás	45
10. Szentlélek Herceg	51
11. Harapj bele az almába!	54
12. Hogyan ismerjük fel Isten szeme villanását?	57
13. Mitől függ az emberiség jövője?	61
14. Halkszavú fohász	67

Hogyha a világ, az emberi szenvedés, pusztítás és pusztulás – a létezés végső, nagy metafizikai kérdéseinek kutakodásában CANDIDE a XVIII. század meggyötört Kis Hercege, akkor JÁZMIN, ez a gyermeki áhítattal teli, éles ésszel megáldott, Isten jelenvalóságát kereső, megérző és értő, felcsillanó mosolyú, tündéri kislány a XXI. század Hercegkisasszonya.

Ott lépkednek előttünk ők, immáron hármásban, lábnyomaikban harmat gyűl, odaszállnak az ég madarai szomjukat oltani.

És játszadoznak velünk: ha egy óvatlan pillanatban levesszük róluk a szemünk, mintha pont erre várnának (vagy mégsem? – ez lenne az ő nagy titkuk?), cinkosan összekacsintanak, megfogják egymás kezét s elindulnak megkeresni a megművelésre váró kertet, a szelídítésre váró rókát, az öntözésre váró rózsát...